A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK

K Ö R L E V E L E

2016. II. félév

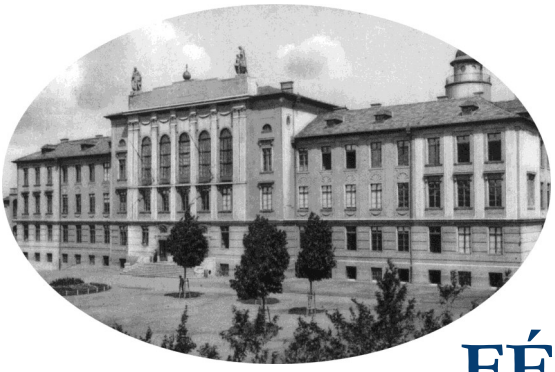

100 éve született

FÉNYI OTTÓ

O.Praem.

..."MÚLTUNK KÖTELEZ A MÉLTÓ FOLYTATÁSRA"...

Igy figyelmeztetett bennünket 1939 tavaszán a Hárshegyi Cserkészparkban egy esti tábortűznél az ország sorsáért aggódó Teleki Pál. Intése ma újra időszerű az egész nemzet számára, de minket -hajdani premontrei nevelőket és diákokat, egy nagy multú Rend örököseit- külön is kötelez.

A franciaországi Premontreből a XII.sz. első felében Váradhegyfokon, onnan IV.Béla és Kálmán herceg pártfogásával később Jászóvárott is letelepülő premontreiek késői utódai, az első világháború után hontalanná vált nagyváradi, kassai és rozsnyói premontrei tanárok 1923 és 26 között Gödöllőn új rendi központot épitettek fel, egy 27,000m^2 belterületű gimnáziumot, konviktust és rendházat magábafoglaló intézetet, hogy folytathassák évszázados, európai kapcsolatokkal dúsitott lelkipásztori, oktatói és nevelői munkájukat.

A második világháború végén a szovjet hadsereg fogolytábornak foglalta le ezt az intézményt és belülről teljesen tönkretette. Saját kezünk munkájával tettük újra használhatóvá és újra berendeztük az elpusztitott termeket, szer- és könyvtárakat. Nem sejtvén, hogy néhány év múlva, 1950 június 10-én éjszakai rajtaütéssel és elhurcolással fogja viszonozni ittmaradásunkat és helytállásunkat a magát haladó szellemünek nevező akkori államhatalom.

De még ezekben a reménytelennek látszó években sem hagytuk el Gödöllőt, titokban ápoltuk a fácánosi régi rendi temetőben nyugvó rendtársaink sirjait, h a z a h o z t u k és a gödöllői katolikus egyháztól kapott új sirkertünkben temettük el halottainkat. Minden lehetőséget felhasználtunk, hogy időnként itt Gödöllőn egymással és volt tanitványainkkal találkozzunk, bizonyitva mintegy önmagunk számára is, hogy a gödöllői premontrei konvent él és folytatni akarja erőszakkal megszakitott munkásságát.

Ennek ideje most eljött ! Várjuk a Parlament döntését, amely megállapitja törvényes jogiényünket és megszabja a kárpótlás módját és mértékét. Bizunk abban is, hogy meg tudjuk találni az egykori épületeinkben működő és azokat tovább épitő Agráregyetemmel az együttmüködés lehetőségét s igy a magyar múltnak Teleki Pál által ajánlott méltó folytatását itt Gödöllőn meg tudjuk valósitani. E szándékokhoz és tervekhez kérjük a megvilágositó és megerősitő Lélek segitségét !

1991 Pünkösdjén

Fényi Ottó
perjel, az Egyesület elnöke

1991/1 (*A körlevél első számának vezércikke*)

FÉNYI OTTÓ JÓZSEF
1917 – 2017

EMLÉKEZÜNK

100 évvel ezelőtt, 1917. január hatodikán született és tizenöt évvel ezelőtt, 2002. március 6-án halt meg Fényi Ottó kormányzó perjel. Körlevelünk ünnepi lapszámát az Ő emlékének szenteljük. Írásainkban rá emlékezünk, vele kapcsolatos gondolatainkat, emlékeinket adjuk közre.

Első visszaemlékezésünket a századik évét a Jóisten segítségével a napokban betöltő Kovács Kolos Béla – Béla bácsi – írta, aki Ottó atyának egész életében, gyerekkoruktól kezdve egészen haláláig jó barátja, sorstársa, életének igaz tanúja volt.

A következőkben visszaemlékezéseket olvashatunk a mostanra a kilencedik ikszet taposó diákjaitól, első osztályának tanulóitól, rendtársaitól, tanártársaitól, az újrakezdés nehéz harcaiban mellett álló küzdőtársaitól.

2002-ben bekövetkezett halála mindnyájunk számára megrendítő volt, az ezzel kapcsolatos visszaemlékezéseink ezt mutatják.

Ottó atya életének célja, a Jóistentől kapott feladata az üldöztetések nehéz éveiben a Rend összefogása, majd azt követően újjáteremtése és a Gödöllői Premontrei Gimnázium újraindítása volt, és Ő ezeket a feladatait maradéktalanul teljesítette.

Mi, az Öregdiák Egyesület tagjai mindenkor szeretettel és tisztelettel fogunk rá emlékezni.

Befejezésül Béla bácsi gondolataiból idézünk:

> ***„…mindaz, amit Ottó nyolcvan éves koráig alkotott, méltóvá teszik arra, hogy a Jászói Apátságot a 18. században újjáteremtő Sauberer András jászóvári prépost és a Trianon után Gödöllőn a semmiből létesített rendi és iskolai együttest megteremtő Takács Menyhért prépost mellé állítsuk a negyven évi kényszerszünet után Gödöllőn a premontrei életet és iskolát újraindító Fényi Ottó kormányzó perjel alakját.”***

Az Öregdiák Egyesület elnöksége és a Körlevél Szerkesztő Bizottsága

PINK DÓDITÓL FÉNYI OTTÓ KORMÁNYZÓ-PERJEL, IGAZGATÓIG

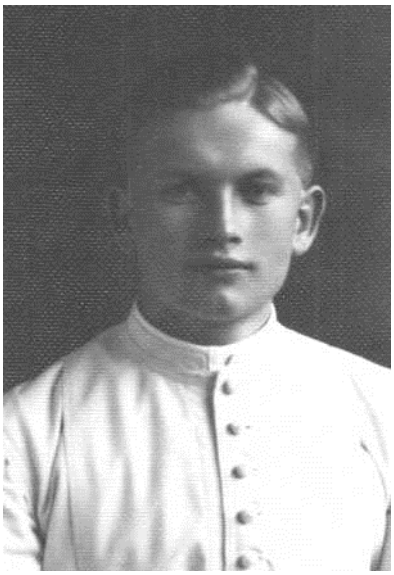

Honnan is van ez a cím? Ottóval kapcsolatban ez jutott eszembe: 1934 májusában a Rendbe belépni szándékozók neve már ismert volt. Magiszterünk, Vidákovits Aladár megkérdezte tőlem, van a jelentkezők közt egy fiatalember, akinek keresztlevelén Édesanyám neve szerepel keresztanyaként. Tudtam róla, hogy ez így van, de az a történet legalább két évtizeddel nyúlik vissza. Az első világháború előtt és az azt követő években Tolcsván egy Pink Pál nevű csendőr tiszthelyettes volt az ottani őrs parancsnoka. A csendőrőrssel szemben lakott egy fiatal lány, Stuhlmann Erzsébet, az én jövendő Édesanyám. Pinkné és Erzsébet nagyon jó barátságban voltak, annyira, hogy amikor az első gyerekek Pinkéknél megszülettek, először Pál aztán András, keresztanyjuknak Stuhlmann Erzsébetet kérték.. A háború alatti években Koskócra helyezték el az őrs- parancsnokot, ahol megszületett harmadik fiuk, Pink József, 1917. január 6-án. Józsefnek is Édesanyám lett a keresztanyja. József odahaza csak Dódiként szerepelt, nagyobb fiúként is így nevezték őt.

Trianon után Erdőbényére helyezték, ott lett Pink Pál a csendőrőrs parancsnoka. Erre azért emlékezem, mert négy évvel később megszületett a negyedik gyerek, végre kislány, Ancinak hívták, akinek keresztelőjére Édesanyámmal gyalog mentünk át az öt kilométerre lévő Erdőbényére.

Pinkék az elkövetkező években elkerültek Erdőbényéről valahova messzebbre, így a kapcsolat a két család közt elhalványodott. Dódi tudomásom szerint akkor Miskolcra került, ahol a Fráter Lóránd Katolikus Gimnáziumot végezte. Legközelebb 1934 augusztusában találkoztunk Gödöllőn, amikor bevonultunk felvételre a Rendhez noviciátusunkat megkezdve. Kapcsolatunk ettől az időtől kezdve, kisebb nagyobb hullámokkal, egészen a haláláig tartott.

Mi ketten voltunk a legfiatalabbak, mivel mindketten hat éves korunk betöltése előtt kezdtünk iskolába járni, így Gödöllőre kerülve sem töltöttük még be tizennyolcadik évünket. Bizonyos tanulmányi óráink emléke még elevenen él bennem, de az igazi kimozdulást a séták jelentették. Sétáink alkalmával az akkori szokásoknak megfelelően sétabottal sétáltunk. Ottó nyolcvanéves korában nem volt hajlandó bottal járni, de akkor ez volt a divat.

A rendbe történő belépésünkkor mindnyájan rendi nevet választottunk magunknak, én a Kolos nevet, egykori történelemtanárom emlékének adózva, míg Józsi, aki akkor már Fényire magyarosított Szatmár megyei származási helyükre, Fény községre emlékeztetve, az Ottó nevet választotta Habsburg Ottó főherceg iránti tisztelete kifejezésére. Itt említem meg, Ottó nagy legitimista volt, ami akkoriban a Habsburg dinasztia rehabilitációjának volt támogatója.

Teológiai tanulmányainkat 1935-ben kezdtük. Nem sokáig voltunk Gödöllőn, tanulmányaink folytatására külföldre küldtek bennünket. Engem Svájcba, francia nyelv tanulásra, míg Ottót Ausztriába, német tudása tökéletesítésére. A vasúthoz Stuhlmann Patrik régens úr, nagybátyám kísért ki minket. Első állomásunk Innsbruck volt, ahol a vilteni premontrei apátság található, számunkra eddig ismeretlen háromezer méteres havasok tövében. Megérkezésünkkor kerestük a vilteni apátot, akit nagy meglepetésünkre az ebédlőben találtunk, ahol negyedmagával sörözgetett. Hogy ő az apát, az csak a nyakában lógó arany kereszt jelezte. Nálunk itthon Takács Menyhért prépost-prelátus úr megjelenése egészen más képet adott nekünk a rendi elöljáró személyére.

Másnap én tovább indultam Svájcba. Ottó azzal búcsúzott, ne csodálkozzak, ha egy hét múlva már hazulról fog nekem írni, annyira nem tetszett neki Viltenben első benyomásai alapján. Később nagyon megszerette őket, és tudomásom szerint később is sokszor látogatott el oda. A következő évben egymástól távol voltunk. 1937-ben kerültünk megint össze, amikor mindketten Gödöllőn, a Teológiai Főiskolán folytattuk tanulmányainkat. Emellett a cserkészetben is tevékenykedtünk, mert a Rend a kispapokat is bevonta a cserkészéletbe. Én már tanulóként is tagja voltam a Gödöllői 44-es II. Rákóczi Ferenc cserkészcsapatunknak, Svájcba utazásom előtt már a cserkésztiszti képesítést is megszereztem, de Ottó addig még nem volt cserkész. Ott kezdte el ezirányú tevékenységét és vált aztán belőle igazi cserkész vezető. Esténként, vacsora után a diákokkal a cserkészotthonban voltunk.

1938-ban sok érdekes esemény folyt körülöttünk. Valamikor tavasszal volt a Budapesten megtartott Eucharisztikus Kongresszus és abban az évben volt a szentistváni jubileumi év, Szent István halálának 900 éves évfordulójára emlékezve. Ennek kapcsán a Szent Jobbot körbehordták vonaton az egész országban, így Gödöllőre is megérkezett. Ekkor volt első közös cserkésztáborozásunk Ottóval Péliföldszentkereszten, ahol Ottóval ketten voltunk egy sátorban. Emlékszem, nagy meleg volt, így sorra oldottuk ki a sátor rögzítő cövekeit, amíg végül az éjszaka közepén a sátor ránk borult.
Ebben az évben Ottó megint kiment Viltenbe, én meg Normandiába, egy Bayeux melletti premontrei apátságba. Egy-egy évet töltöttünk ezeken a helyeken, közvetlenül a háború kitörését megelőzően.

Következő ősszel a Norbertinumba kerültünk, tanári tanulmányaink végzésére, a Pázmány Péter Tudományegyetemen. Gödöllői Fácánosban töltött éveink után nagy változást jelentett a budapesti nyolcadik kerületi bezártság, levegőtlenség. Én ezt nehezen viseltem, de Ottó talán keményebb fából volt faragva, könnyebben viselte ezt az életet nálam, bár ő is nagyon szerette a szabadságot, a kirándulásokat a szép természetben. Normális egyetemi életet éltünk, jártunk az előadásokra, végeztük vizsgáinkat.

1938 novemberében az első bécsi döntéssel visszakerült a Felvidék magyar lakta területének nagy része, így a rendünk számára érdekes és értékes Jászó, Rozsnyó, Kassa és Lelesz is. Ottóval együtt már novemberben alkalmunk volt Jászó meglátogatására. 1939-ben cserkésztáborunk már Jászón volt.

Az 1938/39-es tanévben folytattuk egyetemi tanulmányainkat, akkor a Norbertinumban Ottóval egy szobában is laktunk. 1939 nyarán a vizsgámra készültem, nagyon izgultam, és Ottó ezekkel a szavakkal vigasztalt: „Ne izgulj, az Úristen megsegít. Nem a tudásodat, hanem a merészségedet fogják elismerni." A vizsgám valóban sikerült, és így megszabadulhattam Budapesttől, visszakerültem Gödöllőre. Már csak a szakvizsgám volt hátra. Ekkor Nagyvárad is visszakerült és az oda igazgatónak kinevezett Oszvald Arisztid, Feri bácsi pótlására a prelátus – velem a folyóson találkozva – kinevezett tanárnak. Ekkor Ottótól kis időre elszakadtunk, ő még Pesten tanulmányait folytatta. 1942 őszén kezdte meg tanári pályafutását, osztályfőnökként az akkori elsősökkel.

Minket akkor fenegyerekeknek tartottak, az új szellemet hozó fiatalságnak. Bacsó Vili bácsi, matematika tanárom megrökönyödve kérdezte, hogyan tudunk a diákjaink előtt fürdőgatyában tekintélyt tartani? Mi ugyanis Ottóval mindenhova mentünk a gyerekekkel, kirándulni, fürdeni, biciklizni. Tekintélyünket azért meg tudtuk tartani, ha egy kicsit máshogy is, mint azt az öreg tanárok megszokhatták. Így dolgozhattunk együtt Ottóval az elkövetkező két tanévben, egészen 1944 nyaráig. A konviktusban is együtt voltunk prefektusként. Itt kell megemlíteni Révay Frigyes, Zimándi Piusz és Hajnal Zsigmond tanárok nevét, akik szintén prefektusok voltak akkor a Konviktusban, valamint Paulay Imrét, mindenkinek Atyját, aki rektor-helyettesként irányította az egész Konviktust, bár helyettesi rangja ellenére minden munkát, minden irányítást csak ő végzett. Különböző természetünk dacára Ottóval mindig jól kiegészítettük egymást, bár őt valamivel keményebb fából faragták.

1941-ben kitört a háború, bár egy ideig azt reméltük, mi egy békés szigetként kívül maradhatunk minden borzalmon, de nem így történt. Ottó ezt megúszta, de engem már 1941 nyarán behívtak katonának és két hónapig karpaszományos honvédként tábori-lelkészi kiképzésben részesültem.

1941 nyarán Ottó lett a cserkészcsapat parancsnoka, így 1942 nyarán már együtt szerveztük a visszatért délvidéken a monostorszegi tábort és 1943 nyarán Tiszakarádon, a rendi birtokon. Akkor nem gondoltuk, hogy ez lesz az utolsó békebeli cserkészmegmozdulás.

1944 nyarán végzetesen elért már minket is a háború, március 19-én megszálltak a német csapatok és március végén az iskolákat is be kellett zárni. élményeimben ne beszéljek jókat az oroszokról, mert az öregek megbotránkoznak. Pedig mint mindenhol, ott is voltak tisztességes, jó emberek.

Ottóval eddig közös útjaink ekkor szétváltak, engem huszonhetedik születésnapomon, 1944. április 18-án behívtak katonának, kikerültem az orosz frontra, majd hadifogságba, az Uralba, ahonnan 1947 nyarán kerültem haza.

Ottónak köszönhettem, hogy egyetlen értékemként volt télikabátom, amit Ottó mentett meg, amikor iskolánkból hadifogolytábor lett. Hazatértem után Ottó látott el jó tanácsokkal, hogyan próbáljak beilleszkedni az új világba, beletörődni a kialakult helyzetbe. Arra is Ottó figyelmeztetett, hadifogoly élményeimben ne beszéljek jókat az oroszokról, mert az öregek megbotránkoznak. Pedig mint mindenhol, ott is voltak tisztességes, jó emberek.

Megérkezésem után a francia általános iskola igazgatója lettem, amikor azt sem tudtam, hogy mi az, hogy általános iskola. Ebben az időben az új rendszer következtében egyidejűleg négy iskolát működtettünk: a magyar és francia gimnáziumot, a magyar és francia általános iskolát, mindegyiket saját igazgatósággal, de közös tanári karral. Nem volt könnyű feladat az órák egyeztetése.

Iskoláinkban a tanítás mellett diákjaink szórakozására is igyekeztünk gondot fordítani. Farsangi bált és majálist szerveztünk, annyira sikeresen, hogy a bevételből a szeretett emlékű gazdasági igazgatónk, Berkovits Ernő, aki egyébként matematika tanár volt, egy értékes műszert tudott venni iskolánk részére.

Cserkésztáborba már nem mehettünk, a cserkészetet a hatalmak addigra betiltották, de helyette diáktábort szerveztünk. Dunaszekcsőn voltunk primitív körülmények között, de vidáman és jó hangulatban. Ez mindig szép emlék maradt számunkra, de ezzel zárult cserkészcsapatunk élete és a gödöllői gimnáziumunk működésének első korszaka.

Ottó Dunaszekcsőn nem volt velünk, de a kapcsolatunk itt is meg volt, mert a majális és a tábor megmaradt bevételéből tudtunk biztosítani Ottónak és néhány diákjának egy két-három hetes kajaktúrát a Duna-Sió csatorna-Balaton-Zala-Rába-Duna nagy körtúrára. Ezzel a két, közösen megszervezett táborozással fejeztük be Ottóval a Gimnáziumban közös szereplésünket.

Mindnyájunk számára új élet kezdődött, iskola nem volt, állásunk nem volt, a megélhetésünkhöz mindnyájunknak állás után kellett néznünk. Rendi vezetésünk, kedves barátunk, LeCalloch Bernard francia tanárunk szavait idézve, cserbenhagyta a rendet és iskolát, külföldre távozott, így a vezetést Vidákovics Aladár perjel látta el, rendi életünk befejező időszakát neki kellett levezényelnie.

Fényi Ottó munkatársai körében (a felső sorban középen)

Ottó egy darabig Gödöllőn maradt, utána Gödre került egyházi szolgálatba, én pedig Csongrádra mentem a plébániára, ahova később még két társunk, Vasas Gusztáv és Sallai Jákó is kerültek. Ottó nem sokáig maradt Gödön, keménységére, szilárdságára jellemző, amikor az egyházi személyeknek esküt kellett tenni az új rendszerre, ezt megtagadta, mondván, ő egyszer már megesküdött, ezt többször nem ismétli meg. Attól kezdve hosszú időn keresztül segédmunkásként, betanított munkásként élte életét.

Számomra ez sorsdöntő időszak volt. Itt ismerkedtem meg egy fiatal özvegyasszonnyal, aki egyedül nevelte két kislányát, férje internálótáborban halt meg. Ennek eredményeként össze is házasodtunk. Csak zárójelben említem, Róma házasságomat évek múlva érvényesnek ítélte. Mindezek következményeként azonban Ottóval való kapcsolatunk elhalványult, ezt a lépésemet ő nehezen tudta nekem megbocsájtani. További életemben először Szatymazon általános iskolában, majd Szegeden gimnáziumban tanítottam, Szegeden francia szakvezető tanár voltam. Emellett latint is tanítottam ingyen a szegedi teológiai főiskolán, ezzel is igyekezve rendemnek törleszteni. Ottó már ebben az időben is a jövőre gondolt, megvette a Fácán sori kis házikót, ezzel megvetve újra lábát Gödöllőn.

Ottó először a halottakat fogta össze, az országban szétszórtan meghalt premontrei rendtársak részére Gödöllőn, a városi temetőben létrehozva a premontrei parcellát, ahol 1959-ben elsőként Szopek Lórándot helyezték most már örök nyugalomra.

Ezután már az élőkre, a jövőre gondolt. Titokban újraindította a premontrei rendet, első követői hárman voltak, Eördög László, Ullmann Péter és Rubin Ferenc.

Ők jelentős szerepet játszottak Ottó vezetésével a rendi élet felélesztésében, amit - még nem ismerve Gödöllő lehetőségeit - Zsámbékhoz, a középkori premontrei prépostsághoz kapcsoltak. Ennek következtében áll most két lábon - Zsámbékon és Gödöllőn - a gödöllői perjelség.

A következő évek folyamán Ottóval ismét egyre közelebb kerültünk egymáshoz, többször is vendégül látott minket.

Ottó világéletében reális gondolkodású volt, de itt Gödöllőn álmait valósította meg. Külföldi rendtársai kérdezték is mindig, hogy mit álmodott, minek a közeli megvalósítása várható.

Először az öregdiákok házának nevezett épület készült el, itt többször is voltunk már együtt. Egy alkalommal azt mondta nekem, ha hazajössz, akkor itt van helyed. Ezt én is így gondoltam, nekem két otthonom volt.

Fényi Ottó atya és Holnapy Dénes Márton O.Praem.

A rend gyarapodásának már én is tanúja voltam, Ottó engem is meghívott Márton beöltözésekor is, akinek tevékenységét azóta is nagyra becsülöm. Ezután a templom készült el.

A rendszerváltást követően, a 89-90-es években újabb lehetőségek adódtak. A rendkívüli erős hitű és akaratú Ottó élt is ezekkel a lehetőségekkel. 1992-ben az Öregdiák Egyesület követelésére és az ő támogatásukkal megnyitotta az új Premontrei Gimnáziumot, amihez Ottó sikeres tárgyalásai nyomán az egyetem adott át épületeket. A gimnáziumot igazgatóként éveken át sikerrel fejlesztette és irányította.

Ottót rendszeres bírálatok érték egyes, főleg külföldön élő rendtagok részéről, miért nem igényelte vissza az egész épületegyüttest. A valóság ismeretének hiányában könnyű volt a külföldön élőknek ítéletet mondani. Vajon miből tudta volna ezt a rend fenntartani?

Ottónak köszönhetően az egyetem vezetésével kialakított remek kapcsolatok rengeteg segítséget jelentettek az iskola újraindításakor felmerülő nehézségek leküzdésében. Az iskola területét is az egyetem bocsájtotta rendelkezésre iskola alapításának címén.

Az egyetem által átadott épületeket követően a gimnázium új épületeinek megépítésére is sor kerülhetett, amiben én is közreműködhettem, lévén hogy a Szegeden székelő Gyulai püspök úr volt a püspöki konferencia elnökhelyettese, és így összekötő a kormány és az egyház között a kárpótlási kérdésekben. Egy alkalommal a püspök úrral Gödöllőre is elmentünk. Ottóval volt alkalmunk együtt ebédelni, és akkor Ottó az iskola építkezéseit is bemutatta. A Gimnázium tantestülete nagyrészt az egykori diákok hozzátartozói, gyermekei, unokái közül került ki.

Befejezésül el kell mondani, mindaz, amit Ottó nyolcvan éves koráig alkotott, méltóvá teszik arra, hogy a Jászói Apátságot a 18. században újjáteremtő Sauberer András jászóvári prépost és a Trianon után Gödöllőn a semmiből létesített rendi és iskolai együttest megteremtő Takács Menyhért prépost mellé állítsuk a negyven évnyi kényszerszünet után Gödöllőn a premontrei életet és iskolát újraindító Fényi Ottó kormányzó perjel alakját.

Utolsó találkozásunk 2001 decemberében volt. Súlyos beteg volt már akkor. A kertkapunál azzal fogadott: „Jössz meglátogatni egy haldoklót?” Utolsó kérdése az volt, Katikának, feleségemnek mit küldjön? Küldött egy kis könyvet neki, amit azonban súlyos beteg lévén, elolvasni már nem tudott, Ottó után két évvel ő is elment. Most, amikor Ottóra gondolok, egymás mellett látom őket, Katikát, aki ötven éven át nekem az életet, a szeretet, és Ottót, aki az engem felnevelő és képzettségemet biztosító premontrei rendet, az igazi barátot jelentette. A „nagy kapuhoz” közelítve most arra kérem őket, biztosítsanak számomra is egy kis helyet odaát, maguk mellett…

Szeged, 2016. október

Kovács Béla Kolos volt rendtárs, kolléga és igaz barát gondolatait lejegyezte:
Várady-Brenner András

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT FÉNYI OTTÓ O.PRAEM., TANÁR, PERJEL

Száz éve született Fényi Ottó. Fényes betűkkel írta be nevét a rend, a magyar oktatásügy és az ifjúság nevelése történetébe. Életrajzát újra olvasva számtalan emlék bukkan fel gimnazista és öregdiák életünkből.

Fényi Ottó 1917. január 6-án Pink Józsefként született a Zemplén vármegyei Koskóc községben. Édesapja, Pál a trianoni békeszerződés után áttelepült családjával Magyarországra, ahol folytatta

községi tisztvelői tevékenységét Olaszliszkán, Erdőbényén, Szikszón, majd nyugdíjas korában Debrecenben. Édesanyja Princzinger Julianna háztartásbeli volt. A római katolikus házaspárnak József mellett még három gyermeke született. 1933-ban a család nevét Fényire magyarosították. Az elemi iskola elvégzése után Fényi József a debreceni piarista, majd a miskolci katolikus gimnáziumban folytatta tanulmányait, ott is érettségizett 1934-ben. Élethivatásul a premontrei papi pályát választotta, későbbi elmondása szerint Mécs László hatására. 1934-ben tett egyszerű fogadalmat. Ünnepélyes fogadalomtétele Jászóváron volt, rendi neve Ottó lett. Teológiát Gödöllőn tanult, egyetemi tanulmányait Insbrukkban és Budapesten végezte. Első szentmiséjét 1939. szeptember 17-én mutatta be Debrecenben.
1940-41-ben Svájcban volt tanulmányúton Einsiedelben, az ottani bencés kollégiumban. Teológiából Budapesten abszolvált, és ebben az évben megszerezte magyar-német szakos tanári oklevelét. Tanári pályája a gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnáziumban kezdődött. 1942-ben az I./A osztály főnöke és magyar tanára lett.

Mintha csak tegnap történt volna, úgy emlékszünk vissza 1942. szeptember elejére, amikor a gimnázium első tanítási napján a bejáró tanulók részére kijelölt első emeleti I./B tanteremben szorongva vártuk az első óra kezdetét. Sokan voltunk, a fiúk zöme közeli községekből járt be naponta (Mogyoród, Bag, Aszód, Galga-vidék). Rövidesen dr. Szemes József magas, tekintélyt parancsoló világi tanár, osztályfőnök, szigorú hangon bejelentette, hogy akinek a nevét olvassa, az azonnal lemegy a földszinti I./A osztályba. Voltunk mintegy tucatnyian gödöllőiek, akikre ez a felszólítás vonatkozott. Az I./A bennlakók (konviktorok) osztályterme volt, ott fogadott minket a már a padokban ülők társaságában a reverendás, fiatal, szőke, 25 éves osztályfőnök, Fényi Ottó. Ez volt első találkozásunk vele.

Tanári munkája mellett ellátott pasztorációs feladatokat is, a konviktusban csoportprefektusi teendőket végzett. Tanulmányt írt Goffine Lénárt premontreiről az 1943/44-es évkönyvben, vállalta a honvédelem tantárgy oktatását is. Osztályunknak szívesen olvasott fel, lélegzetvisszafojtva hallgattuk, ilyenkor a légy zümmögést is hallani lehetett. Emlékezetes előadást tartott a Gödöllői Járási Közművelődési Egyesületben *„Svájc magyar szemmel”* címmel. Az intézet falain túli közönség előtt is lebilincselő stílusú előadóként mutatkozott be.

Látható, hogy már pályafutása elején is „mélyvízbe” került. Külön ki kell emelni a cserkészetben végzett tevékenységét, amibe szívvel-lélekkel vetette magát. Szilárdan hitt Teleki Pál tragikus sorsú miniszterelnök, főcserkész elhíresült jelszavában: „Emberebb embert, magyarabb magyart” és a cserkészet tíz törvényében. Az élet kihívásaival bátran szembenéző keresztény ifjúság nevelésére törekedett. Visszaemlékező cserkész fiainak felejthetetlen maradt táborozásaik emléke. Elképesztő vállalkozó kedvére jellemző, hogy amikor 1945-ben alig hallgattak el a fegyverek a Dunántúlon, jól sikerült nyári táborozást vezetett a Gánti erdőben július-augusztus hónapban. Két további tábort is szervezett: Püspökszilágyon (1947) és Dunaszekcsőn (1948).

Középen Teleki Pál, tőle jobbra az ifjú Fényi Ottó

Természetesen az ő életébe is, mint mindannyiunkéba, brutálisan belegázolt a II. világháború. Az 1944/45-ös tanévet kettévágta a hazánkon átvonuló pusztító háború, szovjet katonai megszállás. Harmadikos gimnazisták voltunk, csak októberben kezdődött meg a tanítás. Osztályfőnökünk a magyar nyelv és irodalom oktatásán kívül megkezdte a német nyelv oktatását is. Még megtanultuk a gót betűket és néhány egyszerű olvasmányt vettünk át, de a front közeledtével a tanítás abbamaradt, és csak a következő év májusában indult el újra, de már csak egy osztályban. A megszállók januárban közölték a premontreiekkel, hogy fogolytábor létesítése miatt ki kell költözniük az intézményből Máriabesnyőre. Ennek megakadályozása érdekében Raszlaviczy Iván perjel sürgősen Debrecenbe utazott az ott székelő ideiglenes kormányban Dálnoki Miklós Béla vezérezredes segítségét kérni. A számtalan nehézséggel járó útra Fényi Ottót kérte fel kísérőjéül. Nehézségekkel teli látogatásuk sajnos nem járt eredménnyel.

A teljes premontrei épületegységet így január-április hónapban túlzsúfolt hadifogoly táborrá alakították, ahol számtalan hadifogoly hunyt el. A tanítás folytatását csak a községi polgári iskola épületében lehetett megoldani. A háború szele szétszórta a diákokat. A III./A osztály volt bennlakó tanulói közlekedési nehézségek miatt nem tudtak Gödöllőre kijárni, közülük a budapestiek a Horánszky utcai rendházban tanultak tovább, gödöllői elhelyezésük különben is lehetetlenné vált a fogolytábortól elszenvedett lepusztulás miatt. Osztályfőnök csere is történt, Szemes József vette át osztályunkat. Sajnos a következő tanévben a német tanítást végleg felváltotta az emelt óraszámú francia. Csak az V. osztálytól tanultunk németet tovább. Az ötödikeseknek Fényi Ottó lett az osztályfőnöke, ez a változás hatalmas erkölcsnevelő nyereség lett részükre. Pintér Jóska életrajzi megemlékezésében a legnagyobb elismerés hangján ír erről, érdemes gimnáziumi emlékeinek néhány oldalát könyvében elolvasni(1). Mi a franciát szívesen fogadtuk, de mind a mai napig nagyon sajnálom, hogy németet nem tanulhattunk tovább kiváló tanárunktól. Tanári nevelő működése 1948-ban érettségiző osztályával befejeződött. Az egyházi iskolákat államosították, a premontreiek - két hittantanár kivételével - sem taníthattak tovább. Ebben a viharfelhős időszakban egy örvendetes esemény is történt: 1950. április 18-án a premontrei rendház ebédlőjében berendezett kápolnában Ottó atya előtt fogadott egymásnak örök hűséget Heckenast Gábor stúdió mérnök öregdiák (é:1943) és Józsa Judit.

A szerzetesrendek feloszlatásáig a Budapesten a Horánszky utcai Premontrei Tanárképző Intézetben dolgozott, és lelkészi kisegítőmunkát végzett Gödön és Váchartyánban. 1950 szeptemberétől jelentős pályamódosításra kényszerült, a Kandó Kálmán Ipari Technikumban kiváló eredménnyel általános műszerészi tanfolyamot végzett és egy gépjavító üzemben vállalt munkát. 1956-ban munkahelyéről elbocsátották. A továbbiakban fizikai munkát már nem tudott vállalni, nyelvtudása révén az Országos Levéltár, az Akadémiai Kiadó, a Székesfehérvári Püspökség részére dolgozott. Ebben az időben húga családjánál a Trombitás utcában lakott Budán.

Időközben Zsámbékon néhány premontrei atyával megteremtette az illegalitásban élő premontrei közösséget. Gerinczy Pál, az utolsó prépost, őt jelölte ki a rendi közösség irányítására. Itt sikerült megszervezni a premontrei nővérek letelepedését is. Zsámbék megfelelő helynek bizonyult a rendi élet folytonossága szempontjából, mert az ottani romtemplom a középkorban a premontreieké volt. Az volt az elképzelése, hogy restaurálják a zsámbéki romot és megnyitják a templomot. Sajnos az Egyházügyi Hivatal az elképzelést meghiúsította. A zsámbéki működésnek végül is született egy ragyogó kis szellemi terméke, Ottó atya szépen illusztrált német nyelvű füzetben megjelentette az egykori prépostság és azon belül a híres templom történetét „*Die Pramontratenserprobstei und ihr Münster in Zsambék/ Schambek*" címmel.

Mécs László és Fényi Ottó

Itt feltétlenül meg kell emlékezni Fényi Ottó és Mécs László kapcsolatáról. Az évek során valóságos Mécs specialistává vált. Szorgalmas szívóssággal gyűjtötte a költőre vonatkozó adatokat és emlékeket. Ő válogatta Korzenszky Richárd bencéssel együtt az 1982-ben kiadott *„Üzenet"* című Mécs kötet verseit. Mécs kultuszának gyökere lehetett a személyes kontaktus kettőjük között, a szűkebb pátria a Felvidéken, premontrei tájakhoz való kötődés (Jászó, Kassa, Rozsnyó). Fontos tényező lehetett a két ember lelki alkatának hasonlósága, eszményekben való egyezése: Isten, természet, magyarság, premontrei szerzetesség.

Rendmentő tevékenységét Gödöllőn is megkezdte, a katolikus temetőben premontrei parcellát létesített, ahová az elhunyt rendtársak földi maradványit végső nyughelyükre helyezték. Az 1980-as évek közepe táján elérkezettnek látta az időt a rend gödöllői feltámasztására. Ekkor már újra gödöllői lakos volt. Templom és rendház építésére a Fácán soron telket vásárolt. Megindultak az építkezések, a költségekhez Kumorovitz Bernát rehabilitált akadémikus professzor(2) is jelentősen hozzájárult, ausztriai premontreiek építőanyagokkal segítettek. 1989-ben volt a rendház, 1993-ban a templom felszentelése. A templomban 1966-ban Nagy Sándor festőművész pompás alkotása felnagyított színes üvegkép formájában is megjelent, ahogyan azt Ottó atya megálmodta. 1989/90-re a gimnázium újra indításának reális lehetősége is megnyílt. Időközben a Vatikán Ottó atyát perjellé nevezte ki és a generális apát engedélyezte az iskola megszervezését.

Kumorovitz Bernát és Fényi Ottó koncelebrációs szentmisén

Mértékadó öregdiákok ösztönzése legyőzte azt a véleményt, hogy a maroknyi premontrei rend ne kezdjen bele erejét meghaladó vállalkozásba. Megindultak a tárgyalások az állammal és az Agrártudományi Egyetemmel a rend kárpótlása ügyében. Az egyetem a régi lerombolt hősi emlékmű helyén létrehozott épületét átadta, így 1992 őszén az iskola megnyitotta kapuit két osztály részére. Később az iskola újabb, már saját építésű nagyszerű épülettel, korszerű tantermekkel gyarapodott. Az igazgató Ottó atya lett, ezzel kiteljesedett életműve, *mint második rend és iskolaalapító!*

Rengeteg feladatott jelentett számára az új gimnázium „bejáratása", megfelelő tantestület összeverbuválása, miközben a rendet is szerveznie kellett.

Élő kövekből is építkezett, ez vált lehetővé az Öregdiák Egyesület létrejöttével. Világos volt előtte, hogy a terhek vállalására segítőkre is szüksége van. Az egykori öregdiákok kemény magjával jött létre 1989 szeptemberében hivatalosan is a Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete, amit elnökként haláláig vezetett. Az általa beindított, évenként két alkalommal megjelenő *Körlevél* példányai ma már történelmi dokumentumként is szolgálnak, a vezércikkeket ő írta.

Világi elismerése sem maradt el: a Köztársasági Érdemrend tiszti keresztjét vehette át 1993-ban, 1997-ben Gödöllő díszpolgára lett, a megyéspüspöktől pedig a *Pro diocesis vaciensis* egyházi kitüntetést vehette át. Komplex gondolkodású vezető volt, mindig előre tekintett, de a múlt emlékeinek összegyűjtésére is nagy gondot fordított. Szilárdan hitte, hogy feladata van és ebben a Szentlélek segítő erejében hitt. Nem szerette az eredmények dicséretét, szerényen mindig ezt mondta: „*facta loquntur*" (a tények beszélnek).

Perjeli tisztségét és a gimnázium igazgatói tisztjét 1997-ig, 80 éves koráig látta el. Két évvel később megadatott számára a kegyelem, hogy Ullmann Péter perjel atya kíséretével elutazhatott a Szentföldre és pappá szentelésének 60. évfordulóján gyémántmisét mutathatott be a jeruzsálemi Dormicio templomában. 85 éves korában lelke még erős volt, de teste már egyre törékenyebb. Súlyos betegség támadta meg. Gondos orvosi felügyelet és szakszerű ápolás végett .a pannonhalmi szerzetesek otthonába helyezték el, ahol 2002. március 6-án elhunyt. Temetésére március 14-én került sor Gödöllőn nagyszámú gyászoló sokaság jelenlétében. Keszthelyi Ferenc és Takács Nándor püspökök végezték a szertartást. Több búcsúbeszéd hangzott el, számos bel- és külföldi részvétnyilvánítás érkezett, a köztársaság elnökétől is. Égő gyertyával a gimnázium diákjainak sorfala, az öregdiákok és gyászoló sokaság kísérte ki koporsóját a fácánosi premontrei sírkerthez.

Ott nyugszik hát tanárunk, nevelőnk, felnőtt korunkra barátunk, Ottó atya is a számára oly kedves, gyakran saját kezével gondozott temetőben, egykori rendtársai, fehér reverendás szerzetes testvérei között, a sírkert északi sarkában. 2003 júniusában avatták fel síremlékét a Szent Norbert napi öregdiák találkozó keretében. Ugyanekkor leplezték le a gimnázium új, aulás épületének emeletén emléktábláját is a Fényi Ottóról elnevezett emlékterem bejáratánál. (Pálvölgyi Rita tanárnő és Varga Árpád alkotása).

Fényi Ottó 86 éves életútjának vázlatát premontrei öregdiák társunk, Sármezey Árpád versének részletével fejezzük be, amit Ottó atya elhunyta alkalmából írt:

„Mit alkottál, áll és Rólad beszél,
Gödöllő újra van és újra él.
A Fácános fölött az alkonyat
Lebegteti a te alakodat.
Tudjuk, nem mentél el tőlünk egészen.
Emléked ott él mindnyájunk szívében,
Mert kevés ember volt Hozzád hasonló,
Isten veled hát kedves Fényi Ottó!"

Dr. Király Pál, Dr. Polcz Iván (1950)

(1) dr. Pintér József: Életem az urológia (tények, történetek, mozaikok) Magánkiadás, Debrecen, 1999.
(2) Kumorovitz Bernát a gimnázium igazgatója volt az 1939-1944 időszakban.

PREMONTREI EZREDÉVI BÚCSÚZTATÓ

(megjelent a 2001/2 számban)

Sok-sok ünnepség, tudományos értekezlet, megemlékezés hangzott el az elmúlt millenniumi év folyamán. A magyar premontrei rend történetének közel kilencszáz éve fonódik bele nemzetünk viszontagságokkal teli ezeréves múltjába: Muhitól Trianonig együtt élt és szenvedett a premontrei rend a magyar néppel, de kivette a részét mindig az újrakezdésből, a tovább élésből is! Ennek a legbeszédesebb bizonyítéka éppen a gödöllői premontrei intézet 1923-ban elkezdett építése és működtetése, a trianoni szerződés következményeként határon kívülre került, és így elveszett iskolák pótlására.

1992-ben pedig az 1948-ban államosított és a Gödöllői Agrártudományi Egyetem által átvett épületek helyett másikban nyílt meg újra a gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium. Mindkét újrakezdésben döntő szerepe volt a Premontrei Öregdiákok Egyesületének: 1923-ban a kassai, rozsnyói és nagyváradi premontrei öregdiákok támogatták anyagilag és erkölcsileg az újrakezdést, 1992-ben pedig már a gödöllői premontrei öregdiákok szorgalmazták az iskola újraindítását, vállalva a személyi, tárgyi nehézségeket és akadályokat: az iskolaépület és a tanári kar hiányosságait. Hogy ez az elszánt törekvés végül is eredményes volt, az bizonyítja, hogy a gödöllői Premontrei Gimnázium újból küld érettségizett tanulókat az egyetemekre és főiskolákra.

Kedves Premontrei Öregdiákok, adjunk hálát a Gondviselő Istennek, aki megadta nekünk az erőt, hogy az új ezredévet múltunkhoz illően kezdhettük el! Ezzel az üzenettel köszönt benneteket Gödöllőről 2001 őszén

Fényi Ottó O.Praem.
az Egyesület elnöke
a gödöllői premontrei gimnázium
ny. igazgatója

Iskolai ünnepségen a kilencvenes évek végén

Az iskola udvarán 2000-ben, a millenniumi fa ültetésekor

BERNARD LE CALLOC'H LEVELE PÁRIZSBÓL OTTÓ HALÁLA ALKALMÁBÓL

Köszönjük, hogy értesítettek bennünket a drága jó Ottó elhunytáról. Kétségbe vagyunk esve. Tudtuk, hogy több hónap óta betegeskedett, aggódtunk életéért, de reméltük, hogy talán újból felépül.

Halálának a híre teljesen lesújtott, annyira megszerettük. Megcsodáltuk példás hűségét, bátorságát, páratlan erényét. Mint pap, mint törhetetlen magyar hazafi, mint a gödöllői premontrei rend és gimnázium újjáépítője, bámulatos kitartással és akaraterővel – és egyben a legnagyobb szerénységgel – csodákat művelt.

Hálát adunk Istennek, hogy ilyen rendkívüli emberrel találkozhattunk és barátkozhattunk össze. Jövő pénteken szívben, lélekben veletek leszünk, amikor el fogjátok temetni.
Jaj, de borzasztó, hogy nincs többé közöttünk!

2002. március elején *Bernard Le Calloc'h*

FÉNYI OTTÓ O.PRAEM PERJEL RAVATALÁRA

(küldöm a távolból koszorú helyett)

Magába zár a néma koporsó,
Búcsúzunk tőled örökre, Ottó.
Ősz fejjel állunk hamvaid felett,
S felidézünk egy rég volt kezdetet.
Ma újra látunk: ifjú kanonok,
Amint a „mazsoláid" tanítod,
Szemedben ott csillog egy friss jövő,
Mint ki egy Márton-képből lép elő.
Cserkészparancsnok, új némettanár,
Ifjú szemünkben, mint új ideál;
Így láttunk akkor, így valaha rég;
Hordtad Szent Norbert fehér köntösét.
Majd jött idő, hogy minden elveszett,
Az erőszak szétdúlta rendedet,
Fejed fölött még tető sem maradt,
Otthontalanul jártad utadat.
Ki tudja, merre volt az otthonod,
Ki tudja, milyen monoton robot
Igáját húztad, s így múlt mapra nap,
De hitted, tudtad, egyszer megvirrad.
A jó Isten hű napszámosaként,
Sötét napokban is láttad a fényt,
Mit eltakart a zord öklű jelen,
Majd felragyog egy fényes reggelen.
Téglát téglára hordtál, mint aki
Tudja, hogy így kell hitet vallani;
Nehéz időkben ez volt kezdeted,
Az Úr megáldta építő kezed.

Zsámbékon ősi templomnak tövén,
Lassan kigyúlt egy kicsi gyertyafény,
Te ültetted e kicsi fényt oda,
Ma felvirágzó új plébánia.
Utána Gödöllőre vitt utad,
Ahol semmi, de semmi sem maradt.
A semmiből megint elkezdeni,
Az ihleted több volt mint emberi;
És emelkedtek lassan új falak,
Új iskola állt új tető alatt.
Egy üres telken új kápolna lett,
Ahol Szent Norbert szelleme lebeg.
Egy évtized múlt, s egy új nemzedék
Tanul ma ott és sorainkba lép;
Ők még láthattak téged, bár őszen,
Elköszönni a szálló időben.
Ma nem vagy már, de mégis megmarad,
Mit hordoztál, az égi gondolat.
Mit alkottál, áll és rólad beszél,
Gödöllő újra van és újra él.
A Fácános fölött az alkonyat
Lebegteti a Te alakodat.
Tudjuk, nem mentél el tőlünk egészen,
Emléked ott él minnyájunk szívében,
Mert kevés ember volt hozzád hasonló,
Isten veled hát, kedves Fényi Ottó!

Bath, 2002. április 3. *Sármezey Árpád*

ULLMANN PÉTER KORMÁNYZÓ PERJEL VISSZAEMLÉKEZÉSE FÉNYI OTTÓ KORMÁNYZÓ PERJEL HALÁLÁNAK TIZEDIK ÉVFORDULÓJÁN, 2012. MÁRCIUS 6-ÁN

Egy derűs márciusi délelőtt, 10 évvel ezelőtt sorfalat alkottak a premis diákok a Fácán sori templomtól a Fácánosi premontrei sírkertig. Akik a sorfalat alkották, már évek óta elhagyták iskolánkat. A tanáraitok közt vannak, akik még diákként ott álltak megrendülve az út szélén. A menetben püspökök, külföldi premontrei apátok, politikusok és sok-sok idős volt premontrei diák ballagott a temető felé. Ti már személyesen nem találkozhattatok azzal, akit temettünk. Szeretnénk, ha tudnátok, ki is volt ő, akit még holtában is így megtiszteltek. Ezért most a száraz életrajzi adatokon túl a személyes emlékeimet szeretném megosztani veletek.

Kezdjük azzal, hogy Ottó atya, ha tehette volna, megszökött volna a fényes temetés elől. Amikor a magas állami kitüntetést kapta, valamilyen ürüggyel nem ment el a parlamentbe. Aztán később hatszemközt vehette át a kitüntetést Mádl Ferenctől.

Amikor pedig 1999-ben papszentelése 60. évfordulóján sok barátja, tisztelője szerette volna megünnepelni a gyémántmiséjét, megszökött az ünneplés elől. 82 éves korában rávett, hogy kettesben menjünk el a Szentföldre, hogy ott a Dormitio-templom magyar oltáránál csendben adjon hálát a 60 papi év kegyelméért. Tartott a repülőúttól, de inkább vállalta a szorongást, mint az ünneplést.

Hát ilyen volt Ottó atya. De nehogy azt higgyétek, hogy egy visszahúzódó, csendes ember volt! Ellenkezőleg: kemény, szívósan küzdő típus, ha kellett hangos volt, leginkább, amikor nem saját magáról, hanem az általa képviselt ügyekről volt szó. Szívvel -lélekkel premontrei volt, Szent Norbert hűséges fia, a hiteles magyar premontrei hagyományok elkötelezett folytatója.

Az én generációm a hatvanas évek elején találkozott vele. Akkor már egy évtizede kolostor nélküli szerzetesként élt, mint sok ezer magyar szerzetes. Megtalálta a helyét a világban, mert rugalmas volt. Megtalálta az egyensúlyt a mindennapi fizikai-, később szellemi munka és a szerzetespapi kötelességek között. Úgy tudom, tudatosan készült erre az életformára. Még egyházi státusban volt, amikor engedélyt kapott elöljárójától, hogy elvégezzen egy lakatos átképző tanfolyamot. Szerzetestanárként is kilógott a sorból. A premontrei atyákról az a hír járta, hogy előkelő kanonok urak. Nos, Liptay professzor, a váci püspök egykori titkára mesélte nekem, hogy egyszer hivatalból járt a gödöllői gimnáziumban, és megrökönyödve látta, hogy egy fiatal szőke premontrei tanár együtt vágja a fát diákjaival. Rögtön jó barátok lettek, és a munkásévekben is kölcsönösen segítették egymást. (Nem egészen tartozik ide, hogy 1967-ben én lettem Liptay professzor utóda egy kiváló állásban, mint a Soproni Pamutipar raktári segédmunkása, mert Ottónak sikerült beszervezni Liptay Gyuri bácsit az Országos Levéltárba latin nyelvű adatokat másolni.) Kicsit előre szaladtam…

A rendi közös élet állami betiltása után Ottó gondosan számon tartotta idősebb rendtársai gondjait, mondhatjuk, szolgálta őket. Törődött megélhetési-, lakás-, állás gondjaikkal. Az elhunytak temetését és hagyatéki ügyeiket intézte. Ebből a szolgálatból fakadt, hogy az idősebbek hallgatólagosan őt tekintették vezetőjüknek. Így teljesült életében rendi szabályzatunk figyelmeztetése: *„Aki elöljárótok, ne azért tartsa magát szerencsésnek, mert hatalommal kormányoz, hanem azért, mert szeretettel szolgál.”* – Ilyen premontrei atyával találkoztam 21 évesen, amikor a teológiától, és mindennemű egyházi tevékenységtől eltiltva, helyemet kerestem az Egyházban. Nem tagadom, imponált Ottó egyénisége, közvetlensége, és

az, hogy egyenlő félként kezelt, pedig 23 évvel öregebb volt nálam. Hamarosan jó barátok lettünk. Erre az időre esik Ottó atya életének talán legnagyobb kudarca. Munkaközösséget szervezett híres építészekkel, Pogány Frigyessel, Pelikán professzorral az Árpád-kori premontrei templom helyreállítására Zsámbékon.

A tervezés, az engedélyezés már célegyenesben volt, a finanszírozás is körvonalazódott, az érdekelt püspököket is megnyerte az ügynek, de az Állami Egyházüldözési Hivatal leállította a megvalósítást. Ottó nem tört össze. Elhatározta, hogy „élő kövekből építi újjá" a zsámbéki prépostsági templomot. Az élő kövek mi voltunk, akik 1960 után titokban csatlakoztunk a premontrei rendhez, és a zsámbéki Romtemplomra tettünk fogadalmat, a rom kanonokjai lettünk.

Ehhez tudni kell, hogy akkortájt Gödöllő egyházjogilag már nem létezett, hiszen 1939-ben visszatért Jászóvárhoz. Továbbá tudni kell azt is, hogy a premontreiek mindig egy meghatározott templomra teszik a szerzetesi fogadalmat, és annak a templomnak a kanonokjai. Ottó atya engedélyt kapott utolsó apátunktól, a Partiumban éjjeli őrként dolgozó Gerinczy Páltól, hogy megalapítsa a zsámbéki közösséget. Így lett a kudarcból siker! Nem szabad elhallgatnom, hogy Ottó nagyon félt mindenféle kudarctól, ezért mindig előre készített egy B-változatot arra az esetre, ha nem sikerülne a terve. Nagy taktikus volt, egy pillanatig sem ült babérjain, szüntelen újabb tervek foglalkoztatták. Bizony sokszor nehéz volt vele lépést tartani. Még valamitől szorongott Ottó atya: nem akart az úgynevezett B.M. szervekkel találkozni, még kevésbé szeretett volna börtönbe kerülni. Pedig minden esélye megvolt rá. Más papok, szerzetesek sokkal kisebb „bűnért" is lehúztak néhány évet. Egyetemistáknak házaknál bibliakört tartott, rendtársait összetartotta, új tagokkal gyarapította a rendet, kivette tőlünk a fogadalmakat, megszervezte a külföldi titkos papszentelést! Lakást szerzett, alakított, ahol hetente találkoztunk, bemutattuk a szentmisét és zsolozsmáztunk. Néha azt gondolom, hogy az akkori nehéz körülmények között intenzívebb volt a közösségi életünk, mint most. És ezt neki köszönhettük. Mindezt félve-aggódva, óvatosan tette, de vállalta. Pedig a leveleit felbontották, szobájának falába poloskát, lehallgató készüléket helyeztek. Tudta, észlelte, és úgy tett, mintha nem venné észre. Inkább nem kért kiutazási engedélyt, csakhogy ne kelljen a rendőrségre mennie, nehogy megpróbálják beszervezni. Nekünk magunknak is volt hasonló dolgokban részünk, de ő mindig arra bíztatott, hogy mindezt nyugalommal, belső békével, lelki egyensúllyal lehet túlélni.

A sajátos premontrei apostoli szemléletre is ő tanított minket. *Magis esse, quam videri!* - volt a jelszava, azaz: *inkább létezni, mint látszani*. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy nem engedte, hogy látványos csoport-pasztorációt végezzünk! Ugyanakkor, ha valakit a környezetünkből, a baráti körből vagy a munkahelyünkön hozzánk rendelt a Jóisten, azt elfogadta, és megengedte, sőt megbízott, hogy törődjünk vele, mert szerinte „az a feladatunk, hogy másokat éltessünk". – Emlékeim szerint úgy éltük Ottóval a szerzetesi életet három évtizeden át, hogy nem gondoltunk rá, hogy egyszer majd megváltoznak a körülmények. Berendezkedtünk a „szétszórtságban élő premontrei szerzetesek közösségi életére". Ottó néhány oldalban kidolgozta ennek a szerzetesi életformának a szabályzatát a korábbi évek tanulságai alapján. A szabályzat hivatalos címe: *VADE MECUM – filiis S. Norberti in dispersione viventibus*. Ottó óvatosságból a premontrei szót is kihagyta a címből. 1988-ban először vehettünk részt Steinfeldben a Premontrei Rend Generális Káptalanján, és itt ismertettem Ottó Vademecum-át. A négy gépelt oldal bestseller-ré vált.

Személyesnek szánt megemlékezésemet valahol a 90-es évek elején kell lezárnom, mert innen indul a feltárható nyilvános rendi élet. Már évek óta érezhető volt, hogy Ottót a szíve húzza vissza Gödöllőre. Sorra építkezett: kis ház, nagyobb ház, amit *hospitium*-nak szánt idősebb rendtársai számára, templom és iskola. Eleinte elválasztva élt fejében a két rendi irányvonal: a tanítás és a lelkipásztorkodás. Ez helyileg is elkülönült benne a két örökké szeretett helységre: Gödöllő és Zsámbék. Élete utolsó nehéz éveiben Ottós elszántsággal, panasz nélkül viselte a fizikai és lelki nehézségeket. És mindeközben örömmel láthatta, hogy műve nélküle is él, fejlődik. Elfogadta, hogy a kétféle premontrei aktivitás valójában egy, és nincs feszültség az iskola és a templom között. Mindkét helyen éltetni szeretnénk a hozzánk rendelt fiatalokat és felnőtteket. Arra törekszünk, hogy segítségünkkel váljanak először emberré, és a becsületes emberségre meg a szolid tudásra alapozva, legyenek jó kereszténnyé. Ezt tőle tanultuk, így lehetünk Ottó atya életcéljainak, lelki kincseinek örökösei!

Ullmann Péter O.Praem.

MÁR TÍZ ÉVE….

(megjelent a 2002/2 számban)

Bizony, már tíz éve, hogy a Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium újra kezdhette működését, hogy egy maroknyi gárda, Fényi Ottó atya és Vancsó Jutka néni vezetésével felidézhette és újragondolhatta a premontrei hagyományokat és szellemiséget. Hatvan diák és tíz tanár 1992. szeptember 1-jén a történelem részesévé vált, a Premontrei Rend és gimnázium történelmének mindenképp. Azt hiszem azonban, nem túlzok, ha azt mondom, a magyar iskolaügy 1000 éves történelmének is részeseivé váltak, talán a rendszerváltás egyik legfontosabb területének, az oktatásnak lettek alanyaivá és formálóivá egyben. Tíz éve annak, hogy 1992. augusztus 30-án Korzenszky Richárd atya az Antall-kormány miniszteri biztosa naplójába a következőket jegyezte le: „Az évnyitó ünnepség az egykori kápolnában, a mostani színházteremben zajlik. Tömve a terem, forróság, de nem csak a nagy meleg miatt. Történelmet alkot a helyi közösség. Kívántam, hogy legyenek elkötelezett munkatársak, akik a premontrei közösség szellemiségében tudnak nevelni, legyenek mindig gyerekek, akiket a szülők bátran bíznak az iskolára. Az iskolára, amely a szabadság helye kell, hogy legyen, valamint a toleranciáé, az egymás kölcsönös elfogadásáé. Kívántam, hogy az iskola történetében az elrabolt negyven év jelentéktelen epizód legyen csupán."

Könnyű nektek – mondta egy ismerősöm – hiszen szinte minden évben van valamilyen évforduló, amire emlékezhettek, amit megünnepelhettek. Valóban, az iskola és a rend viharos történelme kezdésekkel, bezárásokkal, feloszlatásokkal és újrakezdésekkel van tele. Ebben az évben az újraindult iskola 10 éves évfordulóját ünnepelhetjük, két év múlva, 2004-ben a Premontrei Gimnázium gödöllői indulásának lesz 80. évfordulója. Gyorsan követik egymást a jubileumi dátumok, de mindannyian boldogabbak lennénk, ha csak ez utóbbira kellene emlékeznünk egy megszakítás nélküli 80 év után. De ezen már hiábavaló elmerengeni, hogy mi lett volna, ha… Álljanak előttünk Ottó atya gondolatai: „Mindenki számára megdöbbentő, ha észreveszi az életben az összefüggéseket. Hogy az élet nem összedobott darabokból áll, nem véletlenek eredménye, hanem van valami előre tervezettség, valami célra törekvés benne." (….)

Az újraindulás tízéves évfordulója alkalmából rendezett megemlékezés részeként október 25-én 13 órától ünnepség keretében nyílik meg az iskolatörténeti kiállítás, amelynek helyszíne a szintén e napon felavatott Fényi Ottó terem lesz az iskola B épületében. Másnap, október 26-án, szombaton délelőtt tanárok, diákok és szülők részvételével váltó- és akadályversenyt szervezünk a gimnáziumot körülvevő Fácános-erdőben, majd este a Szülők Báljával zárul a rendezvénysorozat. (…)

2002 őszén *Bárdy Péter igazgató*

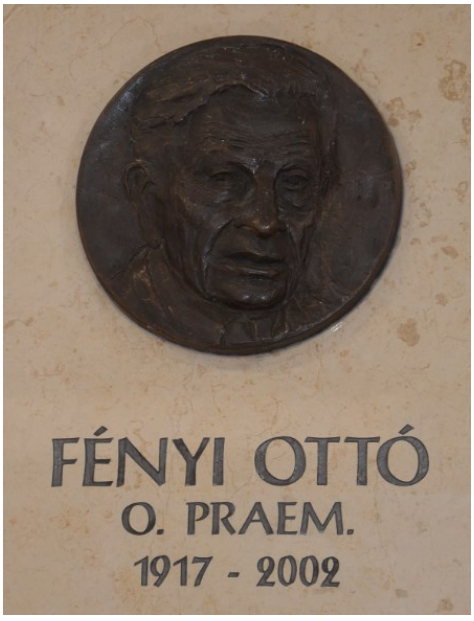

A Fényi Ottó terem mellett található emléktáblák (a dombormű dr. Lőrinczné Pálvölgyi Rita alkotása)

A FÉNYI OTTÓ EMLÉKTÁBLA AVATÁSÁRA
2003. JÚNIUS 8.

Az ifjúkorban kialakuló kötelékek egy életen át tartanak; át- meg átszövik életünk szövetét. Az idő elszáll, s mi folyton változunk; egyszer csak azt vesszük észre, hogy nagyobb út van mögöttünk, mint ami előttünk áll. Múltunknak néhány töredéke, darabkája azonban végigkíséri egész életünket. Ahogy a szőnyeg szövetében újra és újra előbukkannak a színes szálak, gyermekkorunk szereplői, régi barátaink, tanáraink és iskolatársaink is újra és újra feltűnnek az életünkben és a gondolatainkban; hiszen a hozzájuk fűződő szálak soha nem szakadnak el.

Kedves Barátaim és Iskolatársaim, Perjel Úr, Igazgató Úr, Premontrei Gimnáziumunk tanárai, kedves Vendégeink!

Emlékezni és ünnepelni gyűltünk össze. Fényi Ottó, szeretett tanárunk, osztályfőnökünk, az újjá lett, a semmiből feltámadt gimnáziumunk megálmodója és építője, hat éven át igazgatója, a gödöllői premontreiek újrateremtője az, akire most emlékezünk. Akik itt vagyunk, mindnyájan jól tudjuk, mennyire jogos ünneplésünk.

Néhanapján vissza kell mennünk azokra az utakra, amelyeken régebben, sok évtizeddel ezelőtt jártunk, hogy másoknak is, mostani diáktársainknak is megmutathassuk azt az ösvényt, amit mi már jól ismerünk.

Szeretettel és tisztelettel gondolok a jól ismert, kedves arcra és a hosszú évtizedek távlatából feltűnik hatvan évvel fiatalabb mása, amikor pályája kezdetén osztályfőnökünkként ismerkedtünk meg vele. Tőle tanultunk meg magyarul, ő magyarázta el nekünk, mi a hazaszeretet. Jelmondata volt, sokszor hallottuk tőle Teleki Pál felszólítását: „magyarabb magyart, emberebb embert!" Arra törekedett, hogy mi is azok lehessünk. Szerette szakmáját és szerette hivatását, szerette a fiatalságot, diákjait, akiket gondosan és határozottan vezetett. Mi is szerettük őt.

Az igénytelenség, a lepusztultság és kiábrándultság világában, a lélekölő és nemzetölő szellem végeérhetetlennek hitt évtizedeiben ő megtartotta elveit, hű maradt eszméjéhez: Szent Norbert szelleme vezérelte. És saját elszántsága, a jó ügy szolgálata. Hitte és hangoztatta: a megnyesett fa újra kizöldül. Ezért harcolt.

Célkitűzéseit mindnyájan ismerjük, összefoglalható két szóban: a Rend és az Iskola. Eredményeit is ismerjük: a Rend él és a Gimnázium, a híres Premontrei Szent Norbert Gimnázium immár tizenkét éve újra neveli és tanítja a fiatalságot, most már a huszonegyedik század elvárásainak megfelelően, de abban a szellemben, azokkal a hagyományokkal, ami a Premontrei Gimnáziumok sajátja. Nyolcvan éve ezt örököltük mi Nagyváradról, Kassáról és Rozsnyóról, és ezt öröklik tőlünk a maiak. A folyamatosságot akkor a megszüntetett iskolákból hozzánk került tanáraink biztosították. Most nekünk, az Ottó bácsi által összekovácsolt és vezetett Öregdiákoknak kell ezt a folyamatosságot biztosítanunk.

Jól tudjuk, ezt is tőle tanultuk: „Múltunk kötelez a méltó folytatásra". Ezt a méltó folytatást biztosítja az emberségre és magyarságra, keresztényi életre és állhatatosságra nevelő premontrei szellem, amelynek birtokosai mi premontrei öregdiákok is vagyunk, együtt Gimnáziumunk tanáraival, akik közül többen maguk is premontrei diákok voltak hajdanán és azokkal, akik premontrei diák szüleik révén ismerkedhettek ezzel a szellemiséggel. Jól bizonyítja ezt a most leleplezésre kerülő művészi alkotás is, Pálvölgyi Rita tanárnő műve, akinek édesanyja is iskolánknak volt diákja. Külön köszönet nekik érte és mindazoknak, akik ebben segítőtársaik voltak, adományaikkal a megvalósítást lehetővé tették.

Az emléktábla avatási ünnepségén szeretettel emlékezzünk mindnyájan Fényi Ottóra, Ottó bácsira, szerény büszkeséggel eltelve, hogy ismerhettük őt és élete nagy műve a mi életünknek is részévé válhatott. Törekedjünk arra, hogy ez a mű megmaradjon és betöltse azt a feladatot, amire ő azt szánta. Arany János méltó szavai tartsák meg emlékét mindnyájunkban:

„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár napja múl;
Hanem lerázván benne, ami földi,
Egy éltető eszmévé finomul;
Mely fennmarad s nőttön nő tiszta fénye,
Amint időben, térben távozik;
Melyhez tekint fel az utód erénye:
Óhajt, remél, hisz és imádkozik."

Várady-Brenner András (1950)

A MEGNYESETT FA ÚJRA KIZÖLDÜL

– Emlékezés a 100 éve született Fényi Ottó atyára és a 25 éve újraindult Premontrei Gimnáziumra –

Az újraindulást követően 1995-ben kiadott ÉRTESÍTŐ az első három tanévet foglalja össze. Sok hivatalos információt, adatot közöl. Kihagyhatatlan forrás az iskola újraindulásának történetében, hiszen a hivatalos dátumokat, a tanárok és diákok névsorait is megtaláljuk benne. Későbbi ÉVKÖNYVÜNKBEN (2012) megemlékeztünk Ottó atya halálának 10. évfordulójáról, Ullmann Péter atya, illetve öregdiák kollégáink, Erdélyi Zsuzsanna és Ángyán Péter visszaemlékezésével.

Közeledvén Fényi Ottó atya születésének 100. évfordulójához (1917. január 6.) és az újraindulás (1992. szeptember 1.) időpontjához, a 25. tanévben néhány személyes emléket szeretnénk felidézni Ottó atya iskolát újraszervező tevékenységéről, megszólaltatva néhány, ebben részt vevő szerzetest és civil kollégát.

Ottó atya a feloszlatás után is **tudatosan** törekedett arra, hogy a premontrei rend létezését fenntartsa. A diktatúra évtizedeiben tevékenysége hatására titkos lengyelországi felszenteléssel (Eördög László 1968-ban, Ullmann Péter 1972-ben és Rubint Ferenc) három szerzetes is premontrei lett. (Rubint Ferenc atya nem vett részt az iskola újraszervezésében.) Ők voltak vele együtt az úgynevezett **alapkövek**.

Ullmann Péter atya kántorként, majd az 1990-es évektől zsámbéki plébánosként tevékenykedett, ő az iskola újjászervezésében közvetlenül nem vett részt, csak 1997-ben, perjellé választása után költözött ide, mert 1990-ben Ottó atya úgy döntött, hogy legyen „*két lába*" a rendnek, osszák meg a feladatokat, ő elindítja az iskolát Gödöllőn, Zsámbékon meg folytassák a lelkipásztorkodást. Ottó atya a 70-es években kis házat, telekrészt, telket vett a Fácán soron, majd 1989-ben házat épített.

Az indulásnál rajta kívül az alapokat ***Eördög László O.Praem***. atya személye jelentette. Ő civilként a Borminősítő Intézetben dolgozott, okleveles vegyészként. Ő tartotta az állami szervekkel a kapcsolatot, bejárt a minisztériumba tárgyalni Budapestre, majd Ottó atya hívására Gödöllőre költözött Pestről. Minden előkészítő összejövetelen ott volt, képviselve a rendet és az iskola jövendőbeli természettudományi oktatását. Szeretett volna tanítani, de a szocializmus alatt politikai okokból nem engedték, hogy tanári diplomát szerezzen. A későbbi igazgatóval, Bárdy Péterrel együtt segítette a természettudományos tantervek megírását. Nagyon szeretett volna foglalkozni a jövendőbeli iskolával, így az Ottó bácsi első szavára gyülekező öregdiákokkal is, akik később anyagilag, erkölcsileg támogatták az újraindulást. (Ennek következtében később, Ottó atya halála után, ő lett az Öregdiák Egyesület elnöke.)

Az újjászervezés alapgondolatát az ***öregdiákok*** fogalmazták meg, hiszen az 1989-ben már működő szervezet, nagyon sok aktív, 60-80 éves hazai és a világ minden tájáról érkezett lelkes, tenni akaró taggal rendelkezett. Olyan fontosnak érezték a találkozáson kívül az újraindulást, hogy rengetegen még Ausztráliából, Dél-Amerikából is hazalátogattak az évenként ismétlődő, júniusi Szent Norbert-napra. Erkölcsi hozzáállásuk és adományozó szándékuk jelentette az újraindulás bázisát.

Várady-Brenner András, az egyesület későbbi titkára, így emlékszik vissza: „Fényi Ottó hívására 1989 őszén gyűltek össze a volt premontrei gimnázium öregdiákjai, hogy az Öregdiák Egyesület és a premontrei gimnázium újraindításának lehetőségeiről beszélgessenek. Az összejövetelt az Óbudai Plébánia közösségi termében rendeztük meg és bizony hozzávetőleg százas nagyságrendben. „Nagy öregjeink" – az 1935 és 1945 között érettségizettek – szép számmal voltak jelen, és a mi évfolyamaink (1946-50) akkor még a „fiatalságot" jelentették. Ottó atya sem a legöregebbek közé tartozott, hiszen ott volt a Szombathelyi Premontrei Gimnázium igazgatója is, aki ekkor a nyolcvanas éveiben járhatott. Egyébként ő viselt egyedül fehér reverendát - hosszú évtizedek után ezt újra látni, különleges élmény volt.

A jelenlévők egyöntetűen kinyilvánították szándékukat az iskola újraindításáról, amihez szakmai segítségüket, anyagi támogatásukat is felajánlották. Ottó atya mindig is bízott az égi segítségben, de konkrét földi tettekre is szükség volt. Az öregdiákok ebben oroszlánrészt vállaltak. Munkájuk eredményeként Ottó atya álma megvalósult, és 1992 őszén csillogó szemű kislányok és kisfiúk népesítették be a még igencsak kezdetlegesen kialakított iskolát. Ezzel újraindult a Gödöllői Premontrei Gimnázium. Érvényesülhetett az első öregdiák újság címlapján megjelent, Ottó atya bevezető cikkének Teleki Páltól idézett címe: *Múltunk kötelez a méltó folytatásra...*"

Az ***újraindulás rendi megerősítését*** 1991. november 30-án Rómából a ***generális apát*** (Marcellus van de Ven O.Praem.) küldte:

„Főtisztelendő Kormányzóperjel Úr!
Kedves Rendtársam!

Nagy örömmel értesültem elhatározásotokról, amely szerint a Jászóvári Premontrei Prépostság 1923-ban alapította, és saját költségségén felépítette nyolcosztályos gimnáziumot, amely 1924-ben már megnyílt és az 1948-ban bekövetkezett államosításig áldásos működést fejtett ki, már az 1992/93-as iskolai év szeptemberében, az I. osztállyal újra meg akarjátok nyitni, hogy legjobb erőiteket a jövőben is az ifjúság nevelésének és oktatásának szentelhessétek.
Ezen dicséretreméltó vállalkozástokhoz, hivatásomnál fogva, a rend nevében is, szívesen hozzájárulok és ezennel Téged ennek az iskolának megszervezésével bízlak meg, mint gödöllői kormányzóperjelt az iskola igazgatójává nevezlek ki.
Egyben biztosítalak, hogy, amint a perjelség visszaállításában, úgy a gimnázium megszervezésében is, ereihez képest, a Rend erkölcsileg és anyagilag is támogatni fog.
A mindenható Isten segítségében bízva, Rád és Rendtársaidra, valamint felelősségteljes vállalkozástokra az Ő bőséges áldását kérem, és magamat buzgó imáitokba ajánlom."

A rendi utánpótlás tagjai, a novíciusok is sokat fáradoztak az újrakezdésen. 1991 őszén öt novícius lépett be a rendbe, így ***Holnapy Dénes Márton O. Praem.*** (civilben építészmérnök) is, aki a hatvani prépost-plébános Pálos Frigyes ajánlásával került Gödöllőre a premontreiekhez. Az újraindulás-kor az ő feladata volt az épületek átvétele és a vöröstéglás ún. „A épület" gimnáziumi célra, a „szürkeház" rendházi funkcióra való gyors átalakítása. Korábbi munkáihoz tartozott a hévizgyörki templom helyreállítása, a csörögi templom építése. Mielőtt a rend zsámbéki plébániájára került, rengeteget dolgozott a gödöllői iskoláért.
Márton atya, a rend jelenlegi alperjele, **„A rend és a premontrei gimnázium újraindulása"** című – *a jelenlegi emlékszámban megjelenő* – önálló írásában részletesen beszámol az újjászervezés élményeiről és munkálatairól.

1991-92-ben a rend nem rendelkezett megfelelő számú szerzetestanárral, az iskolaindulás pedagógiai munkájáért a későbbi igazgatóhelyettes, ***Vancsó Imréné, Jutka néni*** felelt. Ő premontrei öregdiákként magáénak érezte a feladatot, annak ellenére, hogy az államosítás előtt mindössze két tanévet tanulhatott a premontrei gimnázium falai között. Az újraindulláskor a gödöllői Török Ignác Gimnázium matematika-fizika szakos tanára volt. Már 1991 őszétől heti-havi rendszerességgel összegyűltek az alakulófélben lévő tantestülettel Ottó atya lakásán, aki akkor már újra Gödöllőn lakott, a Fácán soron. Itt szervezte az előkészítő értekezleteket, ami a tantervírás, a tárgyi, személyi feltételek, a felvételi vizsgák és sok-sok más fontos részlet megszervezését jelentette.

Az újrainduláskor a szakmai tevékenységhez a segítséget egyrészről Ottó atya egyházi ismeretségi köréből kikerülő szakemberek, másrészről a Vancsóné által felkért, a Török Ignác Gimnáziumban alkalmazott, és a Premontrei Gimnáziumban is tevékenykedő pedagógusok munkája adta. Lázár Júlia német szakos, Kovácsné Gulyás Rozália magyar szakos, Pári Mária angoltanár és Szörényi István az akkori Agrártudományi Egyetemről.
Jutka néni azokat a kollégákat kereste meg, akik elhivatottságból, elkötelezetten vállalták, hogy az újrainduló gimnáziumban tanítani fognak.

Az első tehetséggondozó nyolcosztályos gimnáziumtól, (a Hoffmann Rózsa vezette Németh László Gimnáziumtól) Vancsó Imréné segítséget és tájékoztatást kért. Mivel ők vezették be ezt az új iskolatípust, a tantervi beosztásról, elosztásról adtak nekünk segítséget. Minden kolléga, aki már tudta milyen tantárgy tanítását vállalja, elkezdte a tárgy tantervének kidolgozását, és a tanmenetek készítését. Ezek az indulás előtti tavaszra el is készültek, majd a minisztériumba kellett benyújtani a dokumentumokat.

A terv szerint az iskola nyolcosztályos gimnáziumként szeretett volna újraindulni, a régi 1948-as hagyományoknak megfelelően, annak ellenére, hogy erről többen le szerették volna Ottó atyát beszélni, hiszen ez annyira új volt az akkori magyar oktatási rendszerben.

Amikor az indulás reálitássá vált, Ottó atya és Jutka néni elmentek minden gödöllői általános iskola igazgatójához bemutatni és elmondani az újraindulás tervét. Ottó atyát mindenki szerette, egyéniségének, személyiségének köszönhető az, hogy biztosították, semmilyen akadályt nem gördítenek az elé, hogy tanítványaik 5. általánostól kezdve itt folytathassák a tanulást.

Az első tanévben a következő kollégák dolgoztak az iskolában:

Fényi Ottó O.Praem. igazgató, Eördög László gazdasági igazgatóhelyettes, Vancsó Imréné pedagógiai igazgatóhelyettes és matematika szakos tanár, Buzgán József hittan, Csomó Orsolya ének szakos tanár, Jánosi Zoltánné technika szakos tanár, Kovácsné Gulyás Rozália magyar szakos tanár, Lázár Júlia német szakos tanár és az I.A osztályfőnöke, Dr. Lőrinczné Pálvölgyi Rita földrajz-rajz szakos tanár és és az I. B osztályfőnöke, Losonczy Andrea és Pári Mária angol szakos tanárok, Szörényi István testnevelés szakos tanár. Papp Gábor gazdasági vezetőként, dr. Horkai Béláné iskolatitkárként, Demeter Gyula karbantartó-gondnokként tevékenykedett, Oldal Józsefné a tanulók étkeztetését látta el. Továbbá Dunai Zsolt Balázs és Holnapy Dénes Márton novíciusok, akik a tanításban nem vettek részt közvetlenül, de szakkörök és korrepetálások tartásával segédkeztek.

A kollégák részben öregdiákok ajánlásával, illetve Vancsó Imréné Jutka néni ismeretsége által kerültek tehát hozzánk. Közülük kevesen voltak főállásúak, számuk az évek során egyre bővült. Az óraadók többsége a TIG-ből, a Református Líceumból és az egyetemről került az iskolába. Így nem lehetünk eléggé hálásak a gödöllői középiskoláknak, hogy biztosították és lehetővé tették, hogy főállású kollégáik taníthassanak a premontrei gimnáziumban.

.

A nevelőtestület az 1993/1994-es tanévben

A riportok során igyekeztünk sokakat megszólítani, de különböző okok miatt mindenkit nem tudtunk, ezért tőlük elnézést kérünk.

Így nem tudtuk már megkérdezni a délutáni felügyeletben segédkező ***Lakatos Lajosné, Ica nénit*** sem, akire a tanárok a későbbiekben a nekik sütött sok-sok stangli mellett, a diákokra vigyázó, a délutáni tanulásban segédkező, a gyerekeknek lekváros kenyeret kenő jóságos nagymamát idézően emlékezhetnek. 2004-ben bekövetkezett haláláig tevékenykedett iskolánkban.

1992-ben felmenő rendszerben, évfolyamonként két osztállyal indult tehát az iskola.
Az első két osztály osztályfőnöke Lázár Júlia és dr. Lőrinczné Pálvölgyi Rita volt. Az indulást megelőző szervezői munkára így gondoltak vissza:

Lázár Júlia: „Az előkészületek tantervi kidolgozásában nem vettem részt, 1992 nyarán találkoztam először Ottó atyával, a német nyelv tanítására és az A osztály osztályfőnökségére kért fel. Ottó atyára igazi lelki emberként emlékszem, karizmatikus, nagy tapasztalatú ember és pedagógus. Vidám, kellemes egyénisége, jó humora a mai napig él bennem, de ha szükség volt rá, szigorú is tudott lenni. Minden tanárhoz volt egy kedves szava, érdeklődött mindenki személyes hogyléte felől is. Kora ellenére nagy volt a munkabírása. Körültekintő volt, igényes, színvonalas munkát várt el. A tanárok kiválasztásában elvárása volt a pedagógus hitélete, szakmai kvalitása, gyerekszeretete és áldozatkészsége. Az indulás nehézségei nem tették lehetővé, hogy sok időt töltsön a gyerekek között, de szeretetteljesen viszonyult hozzájuk. Hálával és szeretettel gondolok vissza Rá."

Dr. Lőrinczné Pálvölgyi Rita alapító kollégánk, aki 2016-ban ment nyugdíjba, így vall: „Édesanyámat Praznovszky Mártát a premontrei gimnáziumban tanította Fényi Ottó bácsi, édesapám Pálvölgyi Richárd hamar barátságot kötött a felesége révén megismert premontrei öregdiákokkal és Ottó bácsival is. Ez az évtizedes igaz barátság kötötte össze családomat Ottó atya személyével. Amikor Gödöllőre költöztem férjemmel és három gyermekemmel, örömmel fogadtam Ottó bácsi invitálását az újrainduló gimnáziumba, ahol földrajz-rajz szakos tanárként alkalmaztak. Az első évben én voltam az első és egyetlen teljes állásban foglalkoztatott tanár, mivel az óraszám még nem volt elegendő, így a tanulószobát, és a tankönyvrendelést is én intéztem, és a nyári táborokba is mentem a gyerekekkel. Az előkészítő munkára úgy emlékszem vissza, hogy Ottó atya folyamatosan vívta a harcát az önkormányzattal, a renddel, az állami szervekkel a visszavétel szervezése kapcsán.

Az indulás előtt többször találkoztunk más egyházi iskolákban tanító kollégákkal, előadásokon, tantervkészítés közben, így egymást is segítettük, támogattuk. Az öregdiákok könyvekkel, iskolai felszereléssel, ingyenes buszfuvarok megszervezésével is támogatták az iskolát.

Kedves emlék Ottó atyáról, hogy a rendszeres előkészítő értekezleteken – Ottó atya konzervatív gondolkodásának megfelelően – a férfi kollégákkal nem tegeződtünk. A novícius Márton atyával a tegező viszonyt magázódásra kellett (volna) változtatnunk, miután Márton novíciusból Márton tanár lett…

Az első évfolyam diákjai olyan családiasan és jól érezték magukat, hogy többen bejelentették: „nem kell ide több gyerek…". A szülők betelefonáltak, hogy nehezen tudják otthon tartani beteg gyerekeiket, mert iskolába akarnak jönni. Különleges időszak volt ez.
Ottó bácsi személye, valamint a lelkes tanulók ígéretes jövőt vetítettek elénk."

Többen az agráregyetemről jártak át óraadóként, így a későbbi év végi angol nyelvű színdarabokat szervező ***Pári Mária*** angoltanár is.

Amikor tudomást szerzett a gimnázium indulásáról, jelentkezett Ottó atyánál óraadói állásra. Szívesen emlékszik vissza arra, hogy milyen kedvesen és bizalommal fogadta Ottó atya, akit nagyon művelt, briliáns elmeként tisztel mind a mai napig. Különösen érdekes volt számára az a felismerés, hogy ezzel az emberrel már korábban is találkozott. Később ismerte fel Ottó atyában azt a kedves ősz idős urat, aki a Fácán sori szépen gondozott kertjében dolgozott.

A kert a tanárnőnek annyira megtetszett, hogy egyszer vette is a bátorságot és megkérdezte: „*Nem eladó ez a kert?*” Az ősz hajú idős úr így felelt: „*Nem, egészen biztosan nem.*” Évekkel később látta, hogy építkeznek a kertben, itt épült fel a majdani premontrei templom…

Miután Pári Mária tanárnő mindig az egyetemen tanított, így a vöröstéglás épületbe, mint az egykori tanárképzőbe is járt rendszeresen, ez volt első munkahelye. A szocializmus idején, az egyik szobában nagy Lenin kép lógott, nem gondolta, hogy ez valaha is lekerül innen. Amikor az egyetem kiköltözött, és a gimnázium megkapta az épületet, a falra, a kép helyére egy kereszt került. A mai napig élénken él benne az a „kép”, amikor a gimnázium újraindulása után egy tanári értekezletre ugyanabba a helyiségbe lépve a keresztet meglátta. Ezt később más tanítványainak és munkatársainak is elmesélte, biztatásul, hogy mindig van remény.

Említése szerint Ottó atya a tanároknak tartott értekezleteken mindent észrevett, ha például lankadt a figyelem, egy odaillő humoros megjegyzéssel, vagy idézettel rögtön felélesztette a hallgatóságot. Odafigyelt másokra minden téren, kevés ember képes erre.

Szörényi István így emlékszik vissza: „1992-ben az Agrártudományi Egyetem testnevelő tanára voltam. Az egyetem atlétika edzéseit (GEAC) is tartottam, egyik tanítványom, Tóth Eszter édesapja, Tóth Árpád az egyetem főigazgatója volt. Ottó atyával tárgyalt a gimnázium beindításával kapcsolatosan. Eközben merülhetett fel a nevem, mint lehetséges testnevelő tanár. Ottó atya fiatal férfi tanárt szeretett volna, ezért sokszor szólt hozzám úgy, hogy: „Fiú”, ha kért valamire.

Számomra nagyon szép és felejthetetlen élmény volt az 1992. augusztus 30-i tanévnyitó, amelyre már hetekkel előtte készültem. Mivel az évnyitón zenei program is volt, az a megtiszteltetés ért, hogy együtt szerepelhettem Ruda Győző jövendő I.A osztályos tanulóval, aki hegedült, én kísértem zongorán, majd eljátszottam Chopin egyik keringőjét. Fiatal gimnazista koromban sem szerepeltem ilyen előkelő közönség előtt.

Ottó bácsi mindig közvetlenül, barátságosan beszélt velem, lényegretörő volt a mondanivalója, áradt belőle a gyermekközpontúság, a gyerekek szeretete. Sok hasznos pedagógiai tanáccsal látott el. Ő intézte, hogy a belgiumi premontreiektől tornaszereket kapjunk, sokat még ma is használunk. A testneveléssel kapcsolatos kéréseket (figyelve arra, hogy túlzásba ne essek), a legnagyobb odaadással teljesítette. Azt tervezte, hogy a régi időknek megfelelően év végén legyen tornavizsga, ami az egész tanári kar előtt zajlott volna le. Ez egy az egyben nem történt meg, de az év végi sportnap méltán teljesítette kívánságát, hiszen ezen részt vettek tanáraink, diákjaink és Ottó bácsi is ott szurkolt a többiekkel.”

Kovácsné Gulyás Rozália tanárnő már az előkészítő munkálatokban is részt vett: „Ottó atyát 1991 nyarán ismertem meg, amikor mint leendő irodalomtanár bemutatkozó megbeszélésre mentem. Nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta meg elképzeléseimet a tanításról és az irodalmi nevelésről. Akkor is és később is sok hasznos tanáccsal szolgált nekem.

Az induló két osztályra úgy emlékszem, mint jól nevelt, szorgalmas tanulókra. Különösen kedvelték a kötetlen délutáni együttléteket, amikor közös éneklést, versmondást és felolvasást is tartottunk. Ott válogattuk ki azokat az írásokat, amelyeket a gödöllői újság iskolai rovatában is megjelentettünk. A nyelvi oktatást fontosnak tartotta Ottó atya, és azt, hogy a nyelvek közötti egyezőségek, különbségek szemléltetésekor szóljunk azok okairól is. Arról, hogy bár a népek, nemzetek eltérő múltja, gondolkodásmódja, lelki alkata más-más nyelvi rendszert hozott létre, ennek ellenére az emberiség mégis egységes: közös Atyja, a Teremtő Isten által.”

Buzgán József atya, az iskola első hittantanára így emlékezik: „Tizenkilenc évet szolgáltam az egri egyházmegyében mint káplán, majd plébános, amikor megtörtént a rendszerváltás. Megnyílt a lehetőség, hogy régi álmomat követhetem, szerzetes lehetek. Először a jezsuitáknál jelentkeztem, majd Gödöllőn, a premontrei rendben kötöttem ki. Fényi Ottó perjel urat itt ismertem meg. Egy elejtett megjegyzését ma is kedves emlékeim között őrzöm: „*Józsi! Mi ketten nagyon jó barátok lehetnénk, de ügyelnünk kell, mert a többiek irigykednének*."

Két osztály indult. Válogatott, csupa értelmes, jó magaviseletű gyermek, 10 éves korúak. Olyanok voltunk, mint egy nagy család, melyben én voltam az idősebb testvér, akinek az volt a feladata, hogy a keresztény hitet kitárjam előttük. Itták az Igét, mely gyönyörű virágként tündökölt és illatozott tiszta lelkükben. Mindenki mindig jelest kapott hittanból, mivelhogy érdemjegyeket kellett osztanom. Szabadidőnkben jártuk a közeli erdő útjait, és a gyerekek versenyeztek, hogy ki fogja a kezemet. Életem legszebb szakasza volt ez.

Ők felnőttek, mi megöregedtünk, de ők is, én is szép emlékeink között őrizzük azt az esztendőt - és az iskolában töltött későbbieket is."

Az előkészítésbe még nem, de az első év ***ének-zene tanításába*** rögtön bekapcsolódott ***Csomó Orsolya*** is: „Életem egyik legizgalmasabb éve volt a premontrei gimnázium indulása. 1992 tavaszán egy szakmai kudarc után keresett meg Ferenczi Anna, hogy újraindul a premontrei gimnázium, és nem akarok-e ott tanítani... Ez akkor nekem személyesen olyan volt, mint amikor a fuldoklót kimentik a vízből: visszaadta a hitemet, hogy nekem ezt a pályát kell választanom, tanítást az első két osztályban. A legnehezebb az volt, hogy 22 évesen Orsi néni lettem... Az első évben csak hetente egyszer jártam ki (Budapestről), hiszen heti egy énekórája volt a gyerekeknek.

Ezen kívül szoros együttműködés volt a zeneiskolával is, hiszen az idekerült gyerekek jó része járt zeneiskolába is. Az ő szolfézsóráikat is én tartottam (végig, amíg ott tanítottam), és az iskolai énekkart is a zeneiskola segítségével indítottam el. Az előkészítésben nagyon minimálisan vettem részt, erről nem igazán tudok írni, viszont a kezdetek munkájáról igen. Ottó atya főként háttérember volt az iskola életében. Jelentős eseményeknél jelent meg, reprezentált, a kárpótlási pénzügyeket intézte, de az iskola hétköznapi működését nagy részben Jutka nénire hagyta. Viszont fontos volt számára, hogy minden jelentős eseményről tudjon, ami a diákjait, tanárait érinti.

Én akkor lelkes kezdő tanárként ebben a fajta diplomáciában nem voltam túl járatos, így előfordultak olyan helyzetek, hogy pl. az iskola énekkara szerepelt a Nádor-teremben (a mi koncertünk volt az egyik első, ami elindította ezt a koncerttermet a zenei közéletben), és erről elfelejtettem Ottó atyának szólni. Utólag a helyi tévéből értesült a dologról, és ezt – érthető módon – nehezményezte... Ami viszont a mai napig megmaradt, hogy a későbbiekben hogyan reagált erre: karácsonyra kaptam tőle egy naptárt, azzal a megjegyzéssel, hogy „Ne felejtsen el az igazgatójának a kórus programjairól időben szólni!".

Számomra azóta is példaértékű ez, ahogyan a konfliktust kezelte: felhívta a figyelmet a hibámra, mégis elvette a dolog élét, és a megoldás volt előtérben, nem a neheztelés. Nyilván voltak összezördüléseink, már csak a korkülönbségből fakadóan (nagyapám lehetett volna) is, és nem mindig sikerült ennyire jól feloldani a dolgot, de azt gondolom, hogy ezek jó része abból a tűzből fakadt, amellyel ő a rábízott feladatokat végezte.

Még egy néhány gondolat a kezdésről: akkor éppen két tanszakot végeztem, plusz Gödöllőre jártam tanítani. Abban a pillanatban, amikor a felüljárón átérve megérkeztem az egyetem parkjába, mindig kisimult a világ. Ugráló mókusok, nyugalom, zöld. És az iskola is, főleg az első évben álom volt: olyanok voltunk, mint egy nagy család: tanárok, gyerekek együtt. Kerestük az iskola útját, de úgy gondolom, mindenki a saját legjobb belátása szerint.

Annyira szerettük ezt így, hogy emlékszem, a gyerekek részéről is elhangzott, hogy „olyan rossz lesz, ha már nem csak ennyien leszünk, ha jönnek a kicsik jövőre". Vicces volt, hogy fölszálltam a HÉV-re és a gyerekek hangosan és büszkén köszöntek: Laudetur Jesus Christus! Valahol nagyon élveztem az énektanítás kihívását: egyedül voltam énektanár, szabad kezet kaptam, megalkothattam egy új rendszert."

Ottó atya a nagyváradi préposttal való kapcsolata révén nyerte az Erdélyből jövő kollégákat. Így került hozzánk Demeter Gyula, aki az újraalakuló rendnek, majd az iskolának a gondnoka lett. Feleségével, Demeter Ildikóval együtt jöttek, a mai napig elkötelezett munkatársaink.

Demeter Gyula iskolánk gondnoka, karbantartója így emlékszik vissza: „Ottó atya hívott, hogy a kápolna építkezésében, a kertgondozásban segítsem. Szolgálati lakást is kaptunk az iskola épületében.

Ottó atyát 1990 decemberében ismertem meg, ekkor kezdődött a kápolna építése, 1991 januárjától már folyamatosan ott dolgoztam.

Én úgy ismeretem őt, mint „tanár úr”, mindenki így szólította, először nem is tudtam, hogy pap, .
Ottó atya révén megismerkedtem László atyával is, de róla sem tudtam, hogy pap, aztán persze kiderült. Ottó atya azt is tudta, hogy én unitárius vagyok, de ez soha nem volt nála probléma.

Még nem indult az iskola, amikor már volt öregdiák találkozó. Rendszeresen meg is kért, hogy segítsek a technikai szervezésben. Annyi öregdiák volt, rengeteg autó, hogy még a forgalmat is irányítanom kellett.

Az egyetemtől megkapott nagy terület gondozását végeztem. Nem volt fűnyíró, kézi kaszával dolgozunk, fent még fenyőerdő volt. Kedves emlék, hogy egyszer elküldött a temetőbe, aranyvesszőt metszeni. De én nem ismertem ezeket a növényeket, így tőből kimetszettem. *„Az Ég áldja meg Gyulám, mit tett itt!”,* de aztán elismerte, nem baj, hogy megfiatalítottam a dísznövényeket.

Az első tanévben én voltam a gondnok, a karbantartó. A konyhát Oldal Józsefnével ketten vittük, ő egyben takarított is és én is, közben a gondnoki munkát a templom körül és az iskolában is végeztem. A Fácán sortól az iskoláig Ottó atya rendszeresen végigszedette velem a szemetet, hogy rend legyen. Szakadt ruhában vagy borostásan, rövidnadrágban nem lehetett dolgozni, meg kellett adni a módját. Ragaszkodott ahhoz, hogy mindennap átmenjek hozzá, ekkor kijelölte az új feladatokat. A műhelyt, – amiben a mai napig dolgozom – Buzgán József atya és László atya segítségével szereltük fel.

Mindig azt szerette volna, hogy itt maradjak, annyi munkát adott, titokban remélte, hogy nem tudok még szabadságra sem elmenni, azt akarta, mellette legyek. Még hétvégén sem mehettem el akárhová, mindig be kellett számolnom, mintha apám lett volna, úgy kéredzkedhettem el. Ildikóval együtt voltunk az iskolában, de ő csak 1994-ben kezdett itt dolgozni.”

Dunai Zsolt a nagyváradi hittanárképzőben tanult, elkötelezett vallásos családból került a rendhez. Már a kápolna építésénél itt volt, segédkezett. A nagyváradi püspök, Tempfl József ajánlásával került ide. Iskolánk jelenleg is informatikát oktató tanáraként így gondol vissza a kezdetekre:

„1991 augusztusában érkeztem Gödöllőre, mint a rendi élet után érdeklődő fiatal. Novíciusként egy kialakított napirend szerint éltük az életünket, amelynek része volt a reggeli szentmise látogatása és a napi imaórák. Ezt az életet színesítette az épülőfélben lévő kápolna és az ezzel járó munkálatok, illetve a szervezés alatt álló iskola.

Akkor abban az évben úgy éreztük, hogy részesei vagyunk egy olyan folyamatnak, amilyenben nem sokan részesülnek az életben, tudniillik 1991 szeptemberétől, 1992 szeptemberéig, a Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium beindításának előkészületei folytak a Fácánosban.

A Fácán sor 3. látogatói között volt Korzenszky Richárd atya, aki segített az engedélyeztetéshez szükséges iratok összeállításában. Előfordult, hogy tantervet gépeltünk, hogy nekünk novíciusoknak kellett beengednünk a sokszor a késő esti órákba nyúló tanári értekezletre érkezett tanárokat.

A felvételi meghirdetése után volt, hogy a jelentkező diákok névsorát kellett legépelni. Az induláshoz nagy segítséget kaptunk a Török Ignác Gimnáziumtól. A diákok, jelentkezés után, ötfordulós felvételi vizsgán vettek részt. Az első felvételit 1992 februárjában bonyolítottuk le, szombatonként. A Töröl Ignác Gimnázium tantermeiben kaptunk helyet, mivel az egyetem által átadott épület átalakítás alatt állt. Novíciusként felügyeltük e felvételiket, három tanteremben gyűltek össze hétről hétre a kisdiákok, hol matematikából, hol a magyar és idegen nyelvből megírni az írásbeli vizsgákat.

Tavasszal, amikor már a kápolna a teteje készen volt, ott lettek kirakva a használtan kapott iskolai padok. Emlékszem, sok időt töltöttem a padok lemosásával, a használatra előkészítésével.

Augusztus végén a felvett diákok szülei segédkeztek az osztálytermek kitakarításában és berendezésében, hogy ***1992. augusztus 30-án felcsendülhessen,*** a sok szülővel, öregdiákkal, tanárral, egyházi és állami vendéggel zsúfolásig megtelt, régi premontrei gimnázium (a mai egyetem) színháztermében megrendezett tanévnyitó szentmisén, ***a Veni Sancte***.

Az 1992-es iskolaindítást követő közösen eltöltött „munkás" évekre szívesen visszaemlékezve együtt írtuk, és ajánljuk minden kedves Olvasónak ezt az írást.

A riportokat, beszámolókat nem tudtuk teljesen időrendbe illeszteni. Egy-egy visszaemlékezés nem tudott szigorúan az indulást megelőző évre hagyatkozni, hiszen sokan szívesen visszagondoltak az elindulást követő tanévre is.

Ezekből a MOZAIKOKBÓL szerettük volna Ottó atya személyiségét, emberi nagyságát és azokat az elévülhetetlen érdemeit felidézni, melyeket az iskola újraindításának embert próbáló küzdelmében kifejtett.

Vancsó Imréné, Fancsovitsné Bőjtös Zsuzsanna

A REND ÉS A PREMONTREI GIMNÁZIUM ÚJRAINDULÁSA

1991 őszén, a rendszerváltás után először voltak novíciusok Gödöllőn. A Fácán sori ház szinte megtelt, öten léptünk be egyszerre a rendbe. Gergő és Anzelm (Fejes Rudolf Anzelm ma nagyváradi apát) Váradon öltöztek be augusztus 15-én, Gellért talán Szent Ágostonkor, és mi ketten, Balázs (Dunai Zsolt) és én szeptember 8-án Gödöllőn. A gödöllői beöltözés a Fácán sori ház könyvtárában volt, hiszen a kápolnánknak – ahogyan Ottó bácsi (Fényi Ottó perjel) az épülő templomot nevezte – még az alagsora sem volt készen. Ötünk közül ketten Váradhoz, hárman Gödöllőhöz tartoztak. Ottó bácsi a Fácán sori kis házban lakott, mi, a novíciusok, László atyával (Eördög László), aki akkor még nem érte el a nyugdíjkorhatárt, és ezért fizetés nélküli szabadságot vett ki „intézetünktől", azaz a Borminősítő Intézettől, az új épület legfelső szintjén, amely az öregdiákok szombatonkénti rendszeres találkozóhelye is volt.

A környéken bizonyára felfigyeltek az öt ismeretlen fiatalemberre, bár habitusban nem mutatkoztunk az emberek előtt, mert Ottó bácsi mondása ez volt: „*Magis esse, quam videri* ", ami annyit jelent: *Inkább lenni, mint látszani!* Amikor az egyetemi menzán napról napra sorban álltunk az egyetem nyugdíjas dolgozóival együtt az ebédért, meg is szólítottak bennünket, kicsit talán félve is, hiszen akkor kezdődött az államosított egyházi vagyonok visszaigénylése, hogy vissza akarjuk-e kapni az egyetem régi épületét. Akkor mindenképpen úgy látszott, hogy csak abban az esetben kaphatunk vissza valamit is a régi rendi vagyonból, ha az eredeti funkciót biztosítjuk, vagyis az iskolát újraindítjuk.

Jutka néni (Vancsó Imréné, Kelényi Judit) is - aki akkor a Török Ignác Gimnázium egyik legkiválóbb matematikatanára volt - és premontrei öregdiák, gyakori vendége volt a háznak, együtt szőtték Ottó bácsival az álmokat az újrainduló iskoláról. Ottó bácsi ontotta a saját kezűleg gépelt, sok hibával és javítással ellátott beadványokat és okmányokat, piszkozatokat és véglegesített formákat. Nagy segítség volt, hogy Balázs akkor már számítógéppel, ehhez szükséges szövegszerkesztési ismeretekkel és nyomtatóval rendelkezett, bár Ottó bácsi jobban bízott a hagyományos gépelésben.

Ha egy levél elkészült, azonnal szaladnunk kellett vele a postára, mert az nem volt olyan messze. Volt olyan, nem is egyszer, hogy a kapkodva elkészült beadványokért vissza kellett szaladnunk a postára, mert közben kiderült, hogy nem a megfelelő iratok kerültek a borítékokba.

Ottó bácsi feszes programot állított össze a novíciusok számára. A rendtagok – László atya mint magiszter, Ullmann Péter atya, Rubint Ferenc atya – vettek részt az oktatásunkban. Rajtuk kívül latint Kovácsné Gulyás Rozália latint, Lázár Julika németet tanított. Ők később az iskola indításánál is szerepet kaptak a tanári karban. Benedek Bandi bácsit, aki már hetvenen túli tornatanár volt, a noviciátus testnevelő tanárának hívta meg Ottó bácsi, vele futottunk köröket a Fácánosban. Bandi bácsi lánya, a korán elhunyt Benedek Judit később szintén tanított iskolánkban. Jutka néni fia, Öcsi, széleskörű irodalmi műveltségével pallérozott bennünket, a modern irodalmat kevéssé ismerőket. A sikeresen megszervezett noviciátusi órák bizonyára erőt és bíztatást adtak Ottó bácsinak, hogy belevágjon egy nagyobb volumenű feladatba, a régi premontrei iskola újjászervezésébe, Jutka nénivel az oldalán. Nagy segítsége volt ebben a munkában Papp Gabi bácsi valkói öregdiákunk, aki akkorra már az Öregdiák Egyesület könyvelését végezte, és az indulás gazdasági feladatainak intézését is vállalta. Még a rendtagokat is váratlanul érte ez a fordulat. Addig úgy gondoltuk, hogy a lelkipásztorkodás lesz az elsődleges feladatunk a rend újjáéledése után, Ottó bácsi is ezt erősítette bennünk.

Az iskola megindítását semmiképpen sem a régi épületben akarta Ottó atya megszervezni. Sokszor hangoztatta, hogy milyen nagy előny, ha egy középiskola egy egyetemmel szinte egy telken van (nem beszélve arról, hogy az épület nagysága és hatalmas terei Ottó bácsinak a régi rendi reprezentációt juttatták eszébe, amit egyáltalán nem akart újraéleszteni, továbbá egy ilyen hatalmas épületkomplexum fenntartási gondjait is érzékelte). Ezért a fácánosi temetőhöz közel eső két épületet, a ’70-es években épült „piros téglás” matematika tanszék épületét és a ’60-as években kollégiumnak épült „szürke házat”, valamint a temetőt körülvevő erdős részt egy, a visszaadásokat megelőző, külön szerződésben akarta az egyetemtől megkapni.

A régi gimnázium és az új épület felújítás előtt és után

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem (ma Szent István Egyetem) vezetése valószínűleg megkönnyebbüléssel vette tudomásul ezt a szándékot, és igyekezett még az állami kárpótlások előtt tető alá hozni a megegyezést. Ottó atya is siettette a dolgot, kicsit talán jobban bízva ebben a megegyezésben, mint a később valóban nagyon elhúzódó kárpótlásban. Ottó atyát az iskola indításában és a kárpótlás ezen formájában Dr. Kumorovitz Bernát akadémiai levelező tagságától megfosztott, majd a rendszerváltás után rehabilitált, idős rendtársunk nagyban támogatta. De ellenzője is akadt, Dr. Gábriel Asztrik, Amerikában élő, szintén matuzsálemi korú rendtársunk. Ő a régi épületről való lemondást nem tudta elfogadni, sok lelki terhet rakva ezzel Ottó bácsira.

1991 karácsonya előtt az egyetem rektora, Dr. Kocsis Károly, karácsonyi koccintásra hívta Ottó atyát az egyetemre. Ő engem vitt magával erre a karácsony előtti ünnepélyes fogadásra, ahonnan azzal az örömhírrel tértünk haza, hogy véglegesen eldőlt, a rend megkapja a kért épületeket és a területet.

Az újraindulásnál Ottó bácsi 74 éves volt, de fiatalos lelkesedéssel vetette bele magát a nem várt feladatokba, mindent a Gondviselés szándékának tekintve. Sokszor mondta, amikor szombatonként kimentünk a fácánosi rendi temetőbe: „Ezt a helyet az itt eltemetett rendtársainknak köszönhetjük”. Méltó, hogy szándéka szerint ő is ott nyugszik köztük.

Az ünnepek elmúltával, 1992 elején mentünk „háztűznézőbe” a piros épületbe. Kicsit furcsán tekintettek ránk az ott dolgozók, bár tudták már, hogy hamarosan el kell hagyniuk az épületet, hiszen a nyolcosztályos gimnázium első évfolyamát, 1992 szeptemberében, két párhuzamos osztállyal, ebben az épületben akartuk elindítani.

Az épület szerkezete teljesen alkalmas volt az iskolai feladatokra, a későbbiekben könnyen meg lehetett szüntetni a folyosó-végek beépítését, és a kisebb termekből, válaszfalak bontásával, alkalmas méretű osztálytermeket, zsibongót lehetett kialakítani. Nagy segítségünkre volt Babó Elek öregdiákunk, aki az egyetem műszaki osztályán dolgozott és az épületek jó ismerője volt, sőt az épületek eredeti terveit is rendelkezésünkre bocsátotta. Ezek alapján készítettem el az első átalakítási terveket az épületre. A Fácán soron dolgoztam, sokszor éjszakába nyúlóan. László atya „cirkátori” minőségében sokszor jött lámpát oltani, hogy „erőimet” a következő napra is össze tudjam gyűjteni. Sikerült egy pályázatot is nyernünk, a pénzből az étkezőt és a melegítő konyhát alakítottuk ki. 200.000 forint olyan jelentős összeg volt akkor, hogy ez megvalósulhatott belőle.

Novícius társaim közül Gergő jól tudott gépelni, segített Ottó atyának a levelek megírásában. Balázs akkoriban line printer papírra tudott nyomtatni a saját nyomtatóján – Ottó bácsi őszinte csodálata övezte a számítógépet és ezt a technikai eszközt – ez is sok segítséget jelentett. A tavasz folyamán a többiek is sok szervezési munkában vettek részt, továbbá az első felvételi előkészítésében, lebonyolításában. Én ezekről kevesebbet tudok, mert az épületek átalakításával foglalkoztam elsősorban, hogy legalább két terem, a melegítőkonyha és az étkező, valamint a tanári, ami a jelenlegi igazgató helyettesi iroda, mindenképpen elkészüljön.
Az Áfész-Elszer Kft., Bútor Róbert autóversenyző édesapjának az irányítása alatt álló cég volt ennek az átalakításnak a kivitelezője. Az akkor még csak kétszintes épület 1992 nyarának végére készen állt. Indulhatott az iskola.....

Holnapy D. Márton O.Praem.

Ottó atya életében fontos volt az iskola, a tanítás. Szerette diákjait, akik őszinte tisztelettel, odaadással álltak mellé az iskola újraindulásakor is. A Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesületének elnökeként egy olyan összetartó közösséget hozott létre, élesztett újjá, amely munkáját, elképzeléseit anyagilag, erkölcsileg és tevékeny munkával is támogatta. A mai napig igyekeznek fenntartani azokat a hagyományokat, amelyeket Ottó atyával közösen teremtettek meg. Az öregdiákok köre 2000-től az újraindult gimnázium érettségizett tanulóival folyamatosan bővül.
A következő írásokban az öregdiákok emlékeznek vissza egykori tanárukra, az újraindult iskola első igazgatójára.

GÖDÖLLŐI NEVELTETÉSEM

Részletek ifj. Fekete István (1950) visszaemlékezéséből

… A régi családi írásokat olvasgatva kezembe akadt egy levél, amit 12 éves koromban Fényi Ottó osztályfőnököm és magyartanárom írt édesapámnak Gödöllőről, ahol a premontrei francia gimnáziumnak voltam a diákja.

„Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Istvánnal kapcsolatban írt kedves levelére az alábbiakat válaszolhatom: István fiú múltkori verekedése lényegében nem volt nagy dolog. A büntetést inkább a verekedés szerencsétlen következménye miatt kapta. Ugyanis a két párbajozó az elsősök helyiségében harcolt egymás ellen, és a harc hevében az egyik érdeklődő is „megsérült”….”

„Ez az ügy azóta tökéletesen lezáródott... ”– folytatta levelét Fényi Ottó osztályfőnök úr. „*Természetesen István barátunk azóta is összeméri erejét társaival, de eddig még mindig szerencsés kimenetelű volt a párbaj. Én nem is haragszom érte, ha kint az erdőben egymást egy kicsit megrázzák, legalább valahol levezetik energiafeleslegüket, csak bent ne birkózzanak a teremben.”*

Nem csoda, hogy ezt a melegszívű, megértő embert az összes tanulója rajongva szerette!

Fényi Ottó perjel urat 1997 augusztusában Gödöllő díszpolgárává avatták. A városházán lezajlott nagyszabású, szép ünnepélyen én is részt vettem. Akkor a fent idézett levelét is átadtam neki. Simogató mosolyára életem végéig emlékezni fogok...

EMLÉKEK OTTÓ ATYÁRÓL

Ottó atyával először a beiratkozásomkor találkoztam, akkor még nem tudtam, hogy ő mind az iskola újraalapításában, mind pedig az öregdiákok összefogásában milyen szerepet is töltött be. Egy alacsony, idős, ősz hajú, kicsit foltos arcú, reverendába öltözött pap bácsit láttam, akiből nagy energia árad, és akit szemmel láthatóan tisztel a környezete, és fontos szerepe lehet az iskola életében.

A későbbiek során Ottó atyát gyakran láttam az udvaron mesteremberek, tervezők és kivitelezők társaságában, akikkel nagyban egyeztetett, aztán csak azt látta az ember, hogy az iskola egyre nagyobb és nagyobb lesz, és egyre jobban felszerelt. Láttam őt öregdiákok körében, akik között mindig ő volt a központ. Ottó atya néha helyettesített hittanórán, ilyenkor biztos voltam benne, hogy a régi gimnáziumban is így taníthatott. Később, miután az iskolában rendszeressé váltak a reggeli elmélkedések a hét egy napján, szállóigévé vált közöttünk „a 3 T, a több telik tőled" mondása, melyet minden alkalommal elmondott. Biztos vagyok benne, hogy Ottó atyáról minden osztálytársamnak a 3 T jut eszébe először.

dr. Sándor István Zoltán (2000/B)

AZ ELŐKÉSZÜLETEK

1991 januárjában értesültünk arról, hogy a Premontrei Gimnázium újra megnyitja kapuit. A határidő utolsó napján siettünk édesanyámmal, hogy még jelentkezni tudjunk a felvételi vizsgákra. Ekkor találkoztam először Fényi Ottó atyával. Gyermekként is magával ragadott közvetlensége, lendületes, életerővel teli egyénisége és – akkor úgy fogalmaztam meg magamnak - „vendégszeretete", ma úgy mondanám, felebaráti szeretete.

Néhány héttel később került sor az öt alkalomból álló felvételi megmérettetésre. A sikeres vizsga után néhány hónap szünet következett, majd az első nagyszabású Szent Norbert-napi ünnepség előkészületei kezdődtek meg, a diákok számára énekpróbák formájában, amelyeken a premontrei novíciusok is részt vettek a jövendő diákokkal együtt.

1992. június 6-án a zuhogó eső ellenére hatalmas ünneplő tömeg töltötte meg az akkor még szerény készültségi fokú Premontrei Kápolnát a Fácán soron. Csupasz téglafalak vettek minket körül, az ablakokat nylonok borították, a padló burkolatlan beton volt, egy fehér terítővel leborított asztal előtt állva Ottó atya és a rend külföldi és belföldi vezetői és tagjai együtt mutatták be az ünnepi szentmisét, amelyben először ismerkedhettem meg Ottó atya kimagasló szónoki tehetségével. Tizenkét évesen úgy fogalmaztam meg magamban, hogy „Milyen barokkosan beszél!".

Szólt a trianoni békediktátum miatti gödöllői áttelepülésről, a közel negyvenéves kényszerszünetről, és legfőképp – a rá oly jellemző lendületességgel, a belőle sugárzó tenni akarással, a jövőbe vetett töretlen hittel, és az életfilozófiáját átható mindenkori újrakezdés fontosságával – adta hírül nagyszámú hallgatóságának, hogy a Premontrei szellemiséget nem lehet legyőzni, a Premontrei nevelés újra kezdődik Gödöllőn és ismételten kezdetét veszi a lelkipásztori munka is.

Ezen a szentmisén ugyanazt éreztem, mint amit néhány évvel korábban, 1989. június 16-án Nagy Imre és mártírtársainak újratemetésekor, nevezetesen, hogy egy, mind a saját életemen, mind a többi ünneplő életén messzemenően túlmutató, történelmi jelentőségű kezdetnek, majd folytatásnak váltam szerény tanújává, részesévé és eszközévé.

Időközben eltelt nyolc év. Részben Ottó Atyának köszönhetem kántori hivatásomat, amelyet diákéveim alatt nagy szeretettel és alázattal teljesítettem mind a későbbi Premontrei Plébániatemplomban, mind Budapesten is. Ottó Atya felkérésére több alkalommal szavaltam az 1924-50 között diákoskodott öregdiákok részére rendezett megemlékezéseken és rendezvényeken.

Elérkezett 2000 júniusa, amikor is sor került az új gimnázium első érettségi vizsgájára, amelynek maturandusai természetesen szintén a mi évfolyamunk diákjai lettek. A vizsgák végeztével felsorakoztunk a zöld asztallal szemben, hogy átvegyük érettségi bizonyítványunkat. A zöld asztal túl oldalán tanáraink sora foglalt helyet, középen Ottó atya.

Amikor mindenki elrendeződött, a pillanatnyi csendben Ottó atya halkan megszólalt: „De szépek vagytok!”. S rajtam ismét úrrá lett az az érzés, amelyet nyolc évvel azelőtt a csupasz falú kápolnában éreztem. Ez a rövid kijelentés ugyanis több volt, mint esztétikai élmény puszta kifejezésre juttatása. Nem azért voltunk szépek, mert fiatalok voltunk. Nem az egyenruha tett minket széppé. Még csak nem is az érettségi eredményeinkkel függött össze a szépségünk.

A pillanat tett minket széppé Ottó atya számára. Az a pillanat, amelyben Ottó atya beteljesedettnek látta élete alkonyának fő művét, azt a művet, amely a szakadó esőben, a csupasz téglafalak között, a beton padlón vette kezdetét nyolc évvel azelőtt.

És ez a pillanatnyi szépség időtlen marad, ezt Ottó atya Odaátra is magával vitte.

És én is elraktároztam akként, hogy ha a kezdeteknél egy szerény eszköz voltam, a beteljesedéshez talán magam is hozzájárultam liturgikus szolgálattal, szavalattal, s váltam ezáltal továbbra is szerény, de saját képességeimhez mérten tevékeny eszközévé egy nagy formátumú egyéniség sokak felemelkedését szolgáló életműve létrehozásának.

Tóthné dr. Lakatos Mária Csilla (2000/A)

Az első osztályok 1992-ben és 2000-ben

Fényi Ottó atya és Bárdy Péter igazgató úr az első évfolyam szalagavatóján 2000-ben

„ERRE MOST MÉG GONDOLNI IS KÉPTELENSÉG…”
RÉSZLETEK FÉNYI OTTÓ NAPLÓJÁBÓL
(1957–1958)

Levéltárunk idei legbecsesebb szerzeményei az 1950–1960-as évek rendtörténetében sorsfordítónak szánt terv bizonyítékai: iratok, vázlatrajzok, fotók.

Az első dokumentumok 1957-ben keletkeztek. Ekkor körvonalazódott
Fényi Ottó fejében az ősi premontrei szent fészek, a zsámbéki templomrom helyreállításának gondolata. Később úgy vélte, mindez segítene újjáéleszteni felszámolt rendjét. A külvilág számára önellátó kertészettel, tápszergyártással, illetve a templomrommal foglalkozó szövetkezet, valójában „élő kövekből” építkező közösség lennének. Víziójába fokozatosan avatta be rendtársait. Levelezett, konzultált műemlékvédelmi és építészeti szakértőkkel. Kérvényeket küldött szakminisztereknek. Püspököknél lobbizott. Elképzelései az aktuális politikai miliő (az állami szintű egyházüldözés) miatt nem valósul(hat)tak meg.

Az említett anyagban található Fényi Ottó kézzel írt naplója. Ebben az újra együtt létezés kísérletének első 12 hónapját mutatja be.

Zsámbéki napló[1]

A Zsámbékkal kapcsolatos eseményeket 1957. szeptember végétől december 31-ig zsebnoteszembe jegyeztem fel, és onnan másoltam ebbe a naplóba. 1958 januárjától 1958. június 30-ig történteket utólag emlékezetből és a misenaptár bejegyzései alapján foglaltam írásba, 1958. július elején.[2] Nem láthatunk a jövőbe, de az utóbbi hetek apró kis „zsámbéki eseményei” erősen biztatnak, hogy az „álom” mégiscsak valósággá lesz, s Aki elvetette a gondolatot, az gondoskodik a növekedéséről is. S ha egyszer mégis valósággá lesz az álom, és újra felhangzik Keresztelő Szent János egyházában sok száz év után Szent Norbert fiainak zsolozsmája, akkor ezek [az] apró, most talán lényegtelennek látszó események értelmet és jelentőséget kapnak, és azok, akik az újjáépített falak között nyomdokainkba lépnek, láthatják, hogyan dolgozik és épít az Úr. […]

1957. szeptember végén - A napot pontosan nem tudom. A Solidaritas[3] Guszev utcai[4] részlegéből jöttem. A gépjavításoktól fáradtan leültem a 15-ös autóbusz Szabadság téri megállójánál a vaskorlátra. A fáradtságtól elnyomva hagytam elmenni az első beérkező autóbuszt, csak a következőre szálltam. Mezey Laci[5] üdvözölt az autóbusz peronján. Nagyon régen nem találkoztunk. Nevetve meséltem el, hogy lustaságomnak köszönheti ezt a találkozást. Ekkor kisült, hogy ő is elengedett egy autóbuszt. Ennek a „quasi miraculum”-nak[6] megünneplésére beültünk a Pilvax expresszóba egy feketére. Itt került szóba, sok más rendi ügy után, hogy az Országos Műemléki Felügyelőség komolyan foglalkozik Zsámbék restaurálásával. „Csak építsék fel, legalább lesz egy templomunk!” – mondtam, hogy mondjak valamit, és ezzel áttértünk más témára, ha jól emlékszem, a gödöllői rendi temető ügyére, amelynek rendbehozása éppen akkor volt folyamatban.

Szeptember 29. vasárnap - Délelőtt Telkiben[7] kukoricát törtem, és közben újból meg újból eszembe jutott Zsámbék. Úgy 11 óra tájban oly hirtelen ötlött eszembe a gondolat, hogy ijedtemben leültem az egyik félig telt kukoricászsákra: „Mi lenne, ha nem várnánk a műemlékek felügyelőségére, hanem mi, premontreiek, saját erőnkből építenénk fel Zsámbékot?” Egymást kergették fejemben a gondolatok… a külföldi rendházak segítsége… többnyelvű ismertetőfüzet. Gyors elhatározás: ebéd után átmegyek a busszal Zsámbékra. Kabát nélkül (becsapott az idő) az egész szeles, de napsugaras őszi délutánt a romok között töltöttem, nem tudtam betelni látásukkal. Minden olyan szép volt, lelkes és biztató. Közben a helybeli plébánost[8] láttam, egy társaságnak magyarázott. Esteledett, egy búcsú rózsafüzér, egy búcsú pillantás végig a tájon. Dideregve értem le az autóbusz-megállóhoz, újból meg újból visszafordulva a szürkésfehér tornyok felé. Egy pohár barackpálinka és egy fekete lent a megállónál. Indulás haza,[9] illetve először még Telkibe, onnan hű gondviselőmmel, Angelona[10] nővérrel vissza Budapestre.

Kedves házigazdáim Telkiben, sógorom szülei, szelíden korholtak a hirtelen támadt ötlet, a zsámbéki kirándulás miatt, így elmaradt a beígért délutáni határnézés. Minden szidást nevetve vállaltam, nagyon boldognak éreztem magam. Oly jó lett volna valakinek elmondani a mai nap történetét.
Aggodalmas napok, hol elhessegettem a gondolatokat, hol visszahívtam őket. Nem túl merész-e ez az ötlet? Mi a fontosabb: a falak, vagy a lelkek felépítése? Mind a kettő! De itt a kettő együtt menne. Nem szólok még senkinek, félek, hogy kinevetnek, még a gondolatért is. Hiszen erre most még gondolni is képtelenség. […]

Október 8. kedd Magyarok Nagyasszonya. Miseszándék – először életemben: Zsámbék. […]

November 16. Este M[ezey]. Lacinál. Éjfél utánig tervezgetés. Lényeges szempontok tisztázása. Nővérek nem lesznek az új monostorban, saját ellátás, legfeljebb egy ideig üzemi ellátás, hozatjuk az ennivalót. – A laikus testvérek egyenrangúsága. A magyar társadalmi viszonyok még azt a megkülönböztetést sem viselik el, amit a jelenlegi statútumok előírnak. Nem reverendás háziszolgákat akarunk, hanem az üzemek mintájára az értelmiségi és fizikai dolgozók teljes összhangját, egyenrangúságát. Ha kell, otthoni tanulással kell eltüntetni a műveltségkülönbséget, ami eddig a nagy szakadékot jelentette felszentelt és laikus szerzetes között. Természetesen az ordónak meg kell adni a tiszteletet, de mint szerzetesek egyenrangúak. – Egyszerűség, a modern élethez való alkalmazkodás minden vonalon; a múlt és a jelen szintézisét kell megcsinálni. Maga az épület restaurálása is ezt fogja szimbolizálni. Tervezgetés napirendről, kórusimáról, a napi capitulum[11] újszerű és valóban életszerű felújításáról. […]

December 8. Missa pro Zsámbék. Advocatus diaboli? Egy ismeretlen, sovány, fekete férfi jelentkezett estefelé, és engem keresett. Beengedtem a szobába, nevét nem volt hajlandó megmondani. Miután helyet foglalt, pénzes csomagot húzott elő belső zsebéből. Letette az asztalra, s csak annyit mondott: „Bécsből küldik a templomépítésre." Miután én nem nyúltam a pénz után, még annyit fűzött hozzá: „Attól fél, hogy beugratom, nyugodtan átveheti." Udvariasan, de határozottan válaszoltam: „Én semmiféle pénzt nem kértem, és nem is várok külföldről, a pénzt nem veszem át." „Tehát visszavigyem? – kérdezte. „Nagyon sajnálom, hogy idefáradt, de a pénzt nem veszem át." Erre felkelt, köszönt és távozott. – Nem tudom, mit jelent az egész próbálkozás, összefüggne a beadott kérvénnyel? Utólag örültem határozottságomnak, hogy egy pillanatig se gondoltam a pénz átvételére. Ha az Isten fel akarja építtetni Zsámbékot, fog gondoskodni az anyagiakról is.[12] […]

1958. január 15. S. Pauli Eramitae.[13] Mise Zsámbékért. Szokássá válik, hogy minden nagyobb ünnepen, rendi ünnepeken, más rendek alapítóinak ünnepén is, Zsámbékért misézem. Segítséget, támogatást kérek és várok tőlük odaátról. Ők tudták és tudják, milyen nehéz vállalkozásba kezdtem, hiszen bizonyára sok hasonló küszködés árán érték el eredményeiket. […]

Február 8. Bánkút, és onnan le Egernek. Sokszor gondoltam Zsámbékra. Szép volt a túra, felvetődött bennem többször a gondolat, le tudnék-e mondani Zsámbékért a sízésről? Nem könnyen, de ha világosan látnám, hogy valóban ezt kéri tőlem az Isten, megteszem. […]

Március 30. Felkelhettem,[14] reggel miséztem Zsámbékért. Nagyon sokat imádkozom Zsámbékért, mindent, ami betegségemmel a jelenben és a jövőben kapcsolatos, Zsámbékért ajánlottam fel. […]

Április 6., 7. Húsvét vasárnap és hétfő. Mise Zsámbékért mindkét napon. […] Valami, talán kissé erőszakolt csodavárásszerű lelkivilágban élek. Főleg a nagyhét három utolsó napján majdnem minden imádságom és gondolatom Zsámbék volt. Úgy éreztem, hogy ki kell érdemelnem, imádkoznom és szenvednem Zsámbékot. Valami biztatást, igenlést is kaptam lelkiismeretemben, hogy nem járok téves nyomokon. […]

Május 3. Mátraszentimre, Stella-üdülő.[15] Inventio S. Crucis.[16] Mise Zsámbékért. Életgyónás. Önfelajánlás. Nagyon biztosan érzem, sőt, tudom, hogy olyan útra léptem, amelyiken csak előre szabad haladnom.

Május 7. Stella. Translatio S. P. Norberti.[17] Mise Zsámbékért. Először sejtem meg, hogy nem elég csupán a falak építését szorgalmazni. Volt és van az Úrnak ebben az országban elég temploma, sőt, jó néhányat kapott kiüresedni, becsukatni. Nem templomok kellenek neki, csupán élő templomok. Először lelkileg kell felépíteni Zsámbékot, csak aztán remélhetjük a falak felépítését. Ezentúl Zsámbék, a zsámbéki konvent nevében mondom a kórusimát, levélben erre kértem [Földi] Dezsőt[18] és [Csapkay] Matyit[19] is.

Április 11. [sic!] Stella. 1951 augusztusa óta első nyilvános szentbeszédem. […]

Június 13. Jézus Szíve ünnepe. Mise Zsámbékért. Mise közben egy különös gondolat jut eszembe Zsámbékkal kapcsolatban, egy kicsit meg is lepődök tőle: „Nem Te építed fel, de rád épül." Mise után is sokszor eszembe jut, mit jelent ez a különös válasz. Nem érem meg Zsámbék felépítését, előbb fogok meghalni, mint egykor kívántam, névtelen marad munkám, majd más fogja folytatni. De rám épül, tehát tovább kell dolgoznom érte, a többit intézze az Úr, ahogy kívánja. […]

Augusztus 6. […] Nem szeretnék adni megérzésekre, de valami nyugodt bizonyosság tölt el, hogy nem járok rossz úton, nem egyéni ambíciók visznek, csupán egy akaratot, egy gondolatot kíván velem végrehajttatni az Úr. Nincs más dolgom, mint engedelmeskednem. […] Lesznek és máris voltak és vannak melléfogásaim, túlbuzgóság, kapkodás, hirtelenkedés, de azért egészében valami biztató nyugalom tölt el, nem kell rohannom, sietnem, kapkodnom, az Úr lassan, de alaposan és biztosan épít. Itt nem átmeneti szükségmegoldás készül, nem fabarakk, nem felvonulási épület, hanem újrakezdés, méltó a megmaradthoz, az pedig biztos és tartós elkezdés volt, erre figyelmeztetnek a romok, tőlük kellene nyugalmat, tempót, ütemet tanulni, de nem mindig sikerül. […]

Szeptember 7. Szentelésem évfordulója. Mise Zsámbékért. […]

Szeptember 8. Nativitas B. M. V.[20] Beöltözésem évfordulója. Mise Zsámbékért. […]
Igen értékes beszélgetés [Cseták] Mórral.[21] Sikerül közös nevezőre jutnunk, hogy Zsámbékon a vegyi ipar nem fő cél, nem akarunk sem vegyipari főiskolát, sem csak termelésre beállított munkaközösséget […], a vegyi ipar csak olyan számunkra, mint Szent Pálnak a sátorkészítés. Mór sok vitával, de mellettünk van, de valahogy nagyon csak a vegyipart nézi, túl konkrétizálva a zsámbéki ügy üzemi részét, mintha ezen állna vagy bukna az egész Zsámbék. Abban megegyeztünk, hogy így egy anyagilag is független testület dolgozhatna az Úr szőlőjében, de valamiképpen vigyáznunk kell, hogy ne essünk újra a régi gödörbe. Régen a tanítás hívott el bennünket a tökéletes oltárszolgálattól és lelkipásztorkodástól, most hasonló helyzet állhat elő a vegyi iparral.

Kara Anna

Jegyzetek

1. Terjedelmi okokból csak részleteket közlünk a naplóból.
2. Az utolsó bejegyzés 1958. szeptember 18-ai.
3. Fényi Ottó szakmunkás életútjának állomásai: Könnyűipari Gépgyártó Vállalat (Bp., 1951. augusztus 21.–1957. július 30., lakatos), Solidaritas Háziipari Szövetkezet (Bp., 1957. augusztus 1.–1959. augusztus 31., gépkarbantartó).
4. A budapesti utca neve 1990-től Sas utca.
5. Mezey László (1918−1984) irodalomtörténész, kodikológus, paleográfus, címzetes egyetemi tanár, tudományos tanácsadó, az irodalomtudományok nagydoktora (1969). Több középkori filozófia-, diplomatika-, nyelv-, irodalom-, művelődés-, egyház- és liturgiatörténeti mű szerzője. Fényi Ottó egykori rendtársa (1942. január 11-én ünnepélyes fogadalmat tett, augusztus 3-án, pappá szentelése előtt, kilépett a rendből)
6. Magyarul: mintegy csoda.
7. Község Pest megyében, Zsámbéktól keletre.
8. Zsámbék plébánosa 1954-től 1989-ig Varga Lajos.
9. Fényi Ottó ekkor Budapest IX. kerületében, a Gönczy Pál utca 6. sz. alatt lakott.
10. Buttás Rozália Angelona (1902–1988) az Isteni Üdvözítő Nővérei (Szalvátor Nővérek) szerzetesrend tagja volt.
11. Magyarul: [reggeli] eligazítás.
12. Valószínűleg ÁVH-s csapda volt. Az eseményről beszámoló ügynöki jelentés keresése/azonosítása az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában még jelenleg is tart.
13. Magyarul: Remete Szent Pál ünnepe.
14. Fényi Ottót 1957 októberétől gyötörték gyomorfájdalmak. 1958. március 21-én gyomorvérzéssel mentővel a Széher úti kórházba szállították.
15. Felépülése és megerősödése érdekében tartózkodott itt.
16. Magyarul: a Szent Kereszt megtalálásának ünnepe.
17. Magyarul: Szent Norbert atya ereklyéinek átvitele ünnepe.
18. Földi Dezső Kristóf (1929–?) Fényi Ottó rendtársa. Egyházmegyei (papi) szolgálatából 1976-ban kilépett.
19. Csapkay István Mátyás (1921–1980) Fényi Ottó rendtársa.
20. Magyarul: Boldogságos Szűz Mária születésének ünnepe.
21. Cseták (1956. június 1-jétől Szilágyi) József Mór (1921−1979) Fényi Ottó rendtársa. Ő javasolta Fényi Ottónak külföldi tápszer licenszének megvásárlását, majd a termék zsámbéki gyártását (Cseták 1954-től a budapesti Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár dolgozója; szakmunkás, majd kutató vegyészmérnök).

PILLANATKÉPEK

Pedagógusnapon, 1995-ben

1993-ban és 1994 decemberében a karácsonyi ünnepségen

A sportcsarnok átadásán, 2001-ben Six Edit, dr. Fábián Zsolt alpolgármesterek, valamint Ullmann Péter atya és Bárdy Péter társaságában

1995 nyarán

A Szentföldön 1999-ben, felszentelésének 60. évfordulóján

2000 áprilisában, a kopjafaszentelésen

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁK EGYESÜLET HÍREI

Változások bejelentése: A nyilvántartás és a postázás érdekében kérjük a címváltozás közlését. Házasságkötésről, diáktárs elhunytáról kérünk értesítést a hozzátartozóktól, hogy közzétehessük.

Elhunyt:

Farkas László 1932. február 21-én született Cegléden. Édesapja földbirtokos volt, elhunyta után édesanyja katonatiszt felesége lett. Elemi iskoláit Cegléden végezte, ezután a Gödöllői Premontrei Gimnáziumban volt bennlakó tanuló az 1942/43-as és az 1943/44-es tanévben, francia szakon.
A háború után tanulmányait a budapesti Piarista Gimnáziumban, majd az egyházi iskolák államosítása után a gimnázium jogutódjában, az Ady Endre Gimnáziumban érettségizett 1950-ben. A kommunista hatalom 1951-ben mint „osztályidegeneket" édesanyjával és György öccsével Újfehértóra telepítette, ahol az 1953-as amnesztiáig igen kemény fizikai munkát kényszerültek végezni. Osztályhelyzetéből adódóan az 1953-1955 közötti időszakban „lapátos katonaként" munkaszolgálatra (MUSZ) vonultatták be a 6321/II. századhoz Mátyásföldre. Időközben rátermettségét látva századírnoksággal bízták meg, amit példás emberi hozzáállással valósított meg, több alkalommal fedezte bajba jutott katonatársait, megmentve őket a fogdától, nem egy alkalommal a hadbírósági ítélettől. Visszakerülve a civil életbe boldogan és igen intenzíven ápolta baráti kapcsolatait, mind a hazai, mind az 1956-ban külföldre távozott MUSZ-os bajtársaival. Felsőfokú vegyipari gépészmérnöki diplomát szerzett, és ennek megfelelő munkakörben dolgozott. Nyugdíjazásáig a Hupol Plasztik Szövetkezet elnöke volt. Nyugdíjazása után a Keresztény Demokrata Néppárt aktivistájaként a „Hazai Termék – Hazai Munkahely" mozgalom megteremtője volt, és aktívan részt vett az országos versenyek szervezésében és lebonyolításában. Gödöllői éveit nem felejtve premontrei öregdiáknak is tekintette magát, Szent Norbert-napi találkozóinkra gyakran eljött.
Két fiúunokájának nevelésében odaadó szeretettel vett részt, tudásuk fejlesztésében, olvasottságuk szorgalmazásában tevékenykedett. Gyakran emlegette, hogy főállású nagypapaként boldogan éli nyugdíjas éveit. Társaságot kedvelő, rendkívül kedves, segítőkész természete volt, haragosnak, felemelt hangon beszélőnek nem látta őt soha senki, szenvedélye volt a bridzs, igen jó játékos volt. Ez év július 26-án hagyta el végleg szeretteit és barátait hosszan tartó súlyos betegség után. Temetése augusztus 26-án volt a cinkotai temetőben nagyszámú gyászoló kíséretében, a református egyház szertartása szerint.
Laci, drága barátunk, soha el nem felejtünk, nyugodj megérdemelt békében: Requiescas in pace!

Polcz Iván (1950)

Kérés: Az Egyesület eddigi pénzkeretei megfogyatkoztak. Szeretnénk éves terveinket megvalósítani: a körlevelek kiadását, szétküldését, rászorulók segélyezését, diákok jutalmazását. <u>Mindehhez kérjük a tagdíjon felüli további segítségeket is – köszönettel!</u> <u>Belföldi befizetés</u> az Egyesület részére a Gödöllői OTP-nél kezelt 11742049-20260804 számlaszámra bármelyik <u>OTP pénztárnál</u>. Az iskola alapítványának számlaszámára is köszönettel várunk adományokat.
(A Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnáziumot és Tanulóit Segítő Közhasznú Alapítvány 11742049-20283609)

Címünk: *Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete* 2100 Gödöllő, Takács Menyhért út 2. (Kissné Papp Gabriella nevére)

Polcz Iván: 1126 Budapest, Fodor u. 25. (ipolcz@t-online.hu) Tel.: 06 1/395-4703

Sándor István Zoltán: 2100 Gödöllő, Pacsirta utca 4. (sandoristvanz@gmail.com) Tel.: 06 30/406-5208

Várady-Brenner András: 1221 Budapest, Bimbó u. 7. (varadybrenner@t-online.hu) Tel.: 06 1/226-4852

Vilhelm Dóra: 2100 Gödöllő, Holló utca 5. (vilhelmdora@gmail.com) Tel.: 06 30/986-1837

Ügyintéző: Kissné Papp Gabriella (gabi@prem.hu) Tel.: 06 20/359-4201,

HONLAPUNK CÍME: oregdiak.premontrei.hu

IMPRESSZUM

ALAPÍTÓ SZERKESZTŐ: **Mayer László †**

SZERKESZTŐK: Várady-Brenner András, Kissné Papp Gabriella

LEKTOR, KORREKTOR: Mucsi Ildikó, Szűcs Ágnes

KIADÓ: Prime Rate Kft. (1044 Budapest, Megyer út 53.) 2016. december 9.